

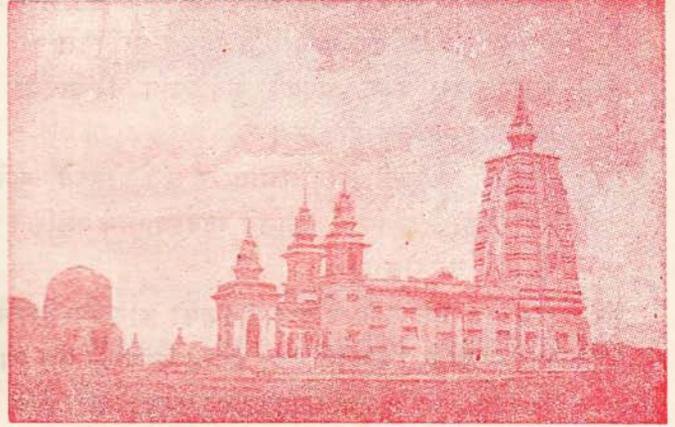
१४/१३० भजन फलचि
न्होने - यद्वा

नमो तस्य भगवतो अरहतो सम्मा सम्बुद्धस

गोठ

बुद्धधर्म सम्बन्धी नेपालको
एक मात्र मासिक पत्रिका

योमरि-पुन्ही

सारनाथको मूल गन्धकुटी विहार

वार्षिक रु. १५/- प्रति रु. १/-

आनन्दभूमि

THE ANANDA BHOOMI

(The only Buddhist Monthly Magazine of Nepal)

बुद्ध सम्बत् २५२५	—	मंसिर पूर्णिमा	विक्रम सम्बत् २०३८	—	मंसिर
नेपाल सम्बत् १९०२	—	थिला	1981 A. D.	—	December
वर्ष ९		अंक ८	Vol. 9		No. 8

“आनन्दभूमि” को नियम—

- (१) “आनन्दभूमि” आनन्दकुटी विहार गुठीद्वारा प्रकाशित हुने नेपालको एकमात्र बुद्धधर्म सम्बन्धी मासिक पत्रिका हो । यो प्रत्येक पूर्णिमाको दिनमा निस्कनेछ । यसको आजीवन ग्राहक शुल्क रु. १५०।- र वार्षिक ग्राहक शुल्क रु. १५।- मात्र छ । जुनसुकै महीनामा पनि ग्राहक बन्न सकिन्छ । वार्षिक-ग्राहकलाई पूरा १२ वटा अंक प्राप्त हुनेछ । एक प्रतिको रु. २।-
- (२) यसमा बुद्ध धर्मसँग सम्बन्धित विषय छापिनेछ ।
- (३) लेखकद्वारा प्रकट भएको कुनै पनि विचारमा लेखको उत्तरदायित्व लेखक नै हुनेछ । सम्पादक-मण्डल हुनेछैन ।
- (४) लेखकले नेपाली, नेपालभाषा र अंग्रेजीमध्ये कुनै पनि भाषामा लेख पठाउन सक्नुहुन्छ र पठाइएका लेख फिर्ता पठाउने व्यवस्था गर्न नसकिने भएकोले लेखको प्रतिलिपि आफूसँग राखी पठाउन अनुरोध छ ।
- (५) लेख पठाउँदा सफा र पूरा साइजको कागजमा एकपट्टि मात्र लेखेर पठाउनु पर्नेछ ।
- (६) ग्राहक शुल्क, विज्ञापन तथा प्रबन्ध सम्बन्धी पत्र व्यवस्थापकको नाउँमा पठाउनुहोला । पत्र व्यवहार गर्दा आफ्नो ग्राहक संख्या तथा नाम ठेगाना राम्ररी लेखिएको हुनु जरूरी छ । ठेगाना हेरफेर हुने भएमा एक महीना अगावै व्यवस्थापकलाई सूचना दिनुहोला । पत्रिका समयमा नपुगे सूचना दिने कृपा गर्नुहोला ।
- (७) कुनै पनि लेख प्रकाश गर्ने वा नगर्ने अधिकार सम्पादकमै रहनेछ ।
- (८) लेखकहरूले कृपया अटो साइजको एक प्रति फोटो र आफ्नो संक्षिप्त परिचय पठाउनुहुन अनुरोध छ । आफैले फोटोको बलक बनाई पठाएमा मात्र प्रकाशन गर्नलाई सघाउ पुग्नेछ ।

आनन्दभूमि कार्यालय, आनन्दकुटी, स्वयम्भू, काठमाडौं ।

विषय - सूचि

बुद्ध बचन	१	अन्तरविरोधया समीक्षाया वारय्	१३
सूकर जातक	२	अन्तरवार्ता छम्ह समाजसेवकयाके	१५
घमण्डी ऋषि	४	लुम्बिनी-नौगढ लं छाय् बन्द जगु थें ?	१७
भय	५	न्ह्यासः व लिसः	१८
बुद्ध वन्दना	८	मुक्तिया लँगु	२०
शान्तिका फूलहरू रोष	८	सफू	२०
समवेदमा	९	सन् हे जिम्मेवार !	२१
शान्ति चाहियो	९	पवित्रताया वि	२१
शिक्षा पाएँ	१०	छि स्यूला थें ?	२२
हे ! शान्तिका अग्रदूत	१०	What is this Religion ?	२३
सम्पादकलाई चिठी	११	सम्पादकीय	२५
कस्तो पनि हुँवोरहेछ	१२	बौद्ध गतिविधि	२६

आजाण्ड भूमि

प्रधान सम्पादक

भिक्षु भग्घोष

सम्पादक

भिक्षु कुमार काश्यप

भिक्षु संत्री

सुवर्ण शाक्य

प्रकाश वज्राचार्य

व्यवस्थापक

भिक्षु महानाम

प्रकाशक

जाबन्धकुटी विहार गुठी

लखयन्धु, काठमाडौं

कोव । १४४२०

महावग्ग-विनयपिटकबाट ।—

“चरथ भिक्खवे चारिकं बहुजन हिताय बहुजन सुखाय लोकानुकम्पाय अत्थाय हिताय सुखाय देवमनुस्सानं । देसेथ भिक्खवे धम्मं आविकल्याणं मज्जेकल्याणं परियोसान कल्याणं सात्थं सव्यञ्जनं केवलं वरिपुण्णं परिसुद्धं ब्रह्मचरियं पकासेथ ।”

★ ★ ★

भिक्षुहरू ! बहुजन हितको लागि, बहुजन सुखको लागि, विश्वमाथि दयाको लागि, देव र मनुष्यहरूको हित, सुख र कामको लागि संचार गर । भिक्षुहरू ! आरम्भ, मध्य र अन्त्य समयसम्म कल्याण हुने धर्मको अर्थ र भाव सहित उपदेश दिएर सम्पूर्ण परिशुद्ध ब्रह्मचर्य (धर्म) को प्रकाश पार ।

सुसज्जित राजाको रथ जीर्ण भएर गए झैं यो देह पनि जीर्ण भएर जान्छ, तर साधु सन्तको धर्म जीर्ण हुँदैन । सन्तहरू सन्तहरूकै अगाडि यही कुरा बताउँछन् ।

सुकर जातक

वर्तमान कथा

एकदिन राती धर्मदेशना भइरहेको बेलामा शास्ता गन्धकुटीको द्वारसंगको मणिमय भन्यांगमा उभिई भिक्षु-संघलाई सुगतोवाददिई गन्धकुटीमा भित्रिनुभयो । त्यसबेला तथागतलाई वन्दनागरी धर्मसेनापति आफ्नो परिवेणमा जानुभयो । महामौद्गल्यायन पनि परिवेणमा आउनुभई एकछिन विश्रामगरी स्थविरकहाँ गई प्रश्न गर्नुभयो । धर्मसेनापतिले आकाशमा चन्द्रमा प्रकट भएजस्तै गरी सोधेसोधेका प्रश्नहरूको उत्तर दिनुभयो । त्यसबेला चारै परिषद् धर्मश्रवणगरी बसिरहेका थिए ।

त्यहाँ एकजना बूढो स्थविरले सोचनबाल्यो कि यदि उसले त्यो परिषद्को बीचमा सारिपुत्रसँग गोलमटोल गरी एक प्रश्न सोधेमा परिषद्ले उसलाई बहुश्रुत रहेछ भन्ठानी उसको सम्मान सत्कार गर्नेछ । यति सोची सारिपुत्रसँग यसरी प्रश्न गर्नु—'बाँधेको नै नबाँधिएको, निग्रह गरेको नै निग्रह नगरिएको र विशेषता नै अविशेषता ?'

उसलाई हेरेर त्यो बूढो पनि छ र इच्छाको बशमा पनि छ, त्यो तुच्छ छ र केही जान्दैन भन्ने सोची स्थविरले उसँग केही नबोली धर्मदेशना हुँदा हातमा लिइराख्नुपर्ने चलन अनुसार लिइराखेको पंखा थन्क्याई आसनबाट ओल्ह्री परिवेणमा जानुभयो । स्थविर महामौद्गल्यायन पनि आफ्नो परिवेणमा जानुभयो । त्यसबेला धर्मश्रवण

गरिरहेका मानिसहरूले उठेर मधुर धर्मश्रवणमा बाधा दिने दुष्ट बूढोलाई पत्नी भन्दै त्यसलाई लखेटे । ऊ भागेर जाँदा विहारको छेउमा भाँचिएको फल्याक भएको चर्पीबाट लडेर गुहुमा लटपटियो । त्यस्तो अवस्था देखेर मानिसहरूले त्यसलाई घृणागरी शास्ताकहाँ गए । असमयमा आएको देखेर शास्ताले कारण सोध्दा सबै कुरा अवगत गराए । यो कुरा सुनी त्यो बूढो आफ्नो बल थाहा नपाइकन पनि फुलेर महाबलवान्सँग ढुंगडा गरी गुहुमा लटपटिएको अहिले मात्र होइन पहिले पनि यसै भएको थियो भनी शास्ताले पूर्वजन्मको कुरा बताउनुभयो ।

अतीत कथा

अतीत समयमा वाराणशीमा ब्रह्मदत्तले राज्य गरिरहेको बेलामा हिमाल प्रदेशको पर्वतको गुफामा सिंहयोनिमा जन्मेका बोधिसत्व बास बसे । त्यसको आसपासको एक तलाउको आश्रय लिई घेरै सुगुरहरू बसेका थिए । सोही तलाउको आश्रय लिई तपस्वीहरू पनि पर्णशालामा बस्दथे ।

एकदिन एउटा सिंहले भैंसी हस्तनीमध्येका एउटा ठूलो पशुलाई मारी मनग्य मामु खाई तलाउमा गई पानी पिएर माथि उक्लिरहँदा एउटा मोटो सुगुर चरिरहेको देखेर अर्को दिन त्यसलाई खाने विचार गरी त्यसले देखेमा त्यो भाग्ला भनेर छेउ लागेर जाँदैथियो । त्यस सिंहलाई

देखेर सुगुरले सोच्यो कि त्यो सिंह उसलाई देखेर डरमानी उसको अगाडि नै नपरी जान लागेको हो र अहिले त्योसँग लड्नुपन्यो भनी लडाईंको लागि सिंहलाई आह्वान गर्‍यो—

चतुष्पदो अहं सम्म त्वम्पि सम्म चतुष्पदो ।

एहि सीह निवत्तस्सु किन्तु भीतो पलायसी'ति ॥

'हे सौम्य ! म पनि चौपाया हुँ र तिमी पनि चौपाया हो । हे सिंह ! आऊ फर्क; किन डराएर भाग्दैछौ ?'

उसको कुरा सुनेर अहिले त्योसँग लड्ने होइन त्यसको सातौं दिनमा त्यसै ठाउँमा लडाईं हुनेछ भनी सिंह आफ्नो बाटो लाग्यो ।

सिंहसँग लड्ने भयो भनेर सन्तोषपूर्वक त्यो खबर आफ्ना नातेदारहरूलाई सुगुरले सुनायो । त्यसको कुरा सुनी सबै आफन्तहरू भयभीत भए । अब त्यसले उनीहरू सबैको विनाश गराउनेछ । आफ्नो बललाई नबुझी सिंहसँग लड्दैछ र सिंह आएर उनीहरू सबैको ज्यान लिनेछ भनी उनलाई दुस्साहस नगर भनी सम्झाए । उनीहरूको कुरा सुनेर भयभीत भई तब के गर्ने त भनी सोध्यो ।

सुगुरहरूले उनलाई सिकाए कि तपस्वीहरूको दिसा बस्ने ठाउँमा गएर सात दिनसम्म कुद्नेको गुह्रमा शरीर लटपटाई शरीरमा नै गुह्र सुकाई सातौं दिनमा शीतको पानीले शरीर भिजाई सिंह आउनुभन्दा अगाडि नै

त्यहाँ पुगेर हावा लाग्ने ठाउँमा उभिएर बसदा सुघर सफा चाहने सिंहले उसको शरीर सुँधी त्यसलाई विजयी बनाई जानेछ । सुगुरहरूको सल्लाह अनुसार गरी त्यो सुगुर पर्खिरह्यो । सिंह आउँदा उसको त्यो चाल देखेर सिंहले भन्यो कि उसले राम्रै उपाय गर्‍यो र यदि उसले गुह्रमा लटपटाएर बबसेको भए त्यहीं नै उसको ज्यान लिने थियो । तब उसको शरीरलाई न मुखले टोक्न सक्छ न खुट्टाले प्रहार गर्न सक्छ । उसलाई विजयी बनाइदिन उसले सुगुरलाई भन्यो—

असुचि पूतिलोमोसि दुग्गन्धो वासि सूकर ।

सचे युञ्जितुकामोसि जयं सम्म ददामिते'ति ॥

'हे सुगुर ! रौं फोहोर भई घृणायुक्त छ र तिमी शरीरबाट दुग्गन्ध आइरहेको छ । हे सौम्य ! यदि तिमी युद्ध गर्न चाहन्छौ भने तिमीलाई नै विजयी बनाइदिनेछु ।'

यति भनी सिंह फर्केर आफ्नो खाना लिई तलाउमा गई पानी पिएर पवंतको गुफामा नै गयो । सुगुरले सिंहलाई जितेको कुरा आफ्ना नातेदारलाई बतायो । उनीहरू भयभीत भई कुनैदिन त्यो सिंह आएर सबैको ज्यान लिनेछ भन्ठानी त्यो ठाउँ छोडी अर्कै ठाउँमा भागेर गए ।

यो धर्मदेशना त्याउनुभई शास्ताले जातक समाधान गर्नुभयो । त्यसबखत सुगुर हुने बूढो थियो र सिंह चाहि बोधिसत्व आफै भएको कुरा पनि प्रकाश पार्नुभयो ।

घमण्डी ऋषि

प्रस्तुत— प्रसन्न बज्राचार्य

जसले जे सुक भनोस् मलाई गर्ब छ कि म जतिको ज्ञानी, ध्यानी र तपस्वी यो संसारमा कोही छैन । म अर्हत् छु; अरु को छ र मेरो बराबरी गर्ने ? पाँच शय जटाधारी मुनिहरूको गुह हुँ म । कठिनभन्दा कठिन तपस्याद्वारा सम्पन्न छु म । यो रमणीय स्थान मेरो आफ्नै हो । म यहाँको मालिक हुँ । मगध राज्यका सयौं मान्छेहरू मकहाँ बन्दना गर्न आउँछन् । किन ? किनकि म सबंधेष्ट छु । म जतिको तेजस्वी अरु को छ र उरुवेलाभा, मेरो यो स्थानमा ? उरुवेला काश्यप भनेपछि मलाई नचिन्ने को छ र ? अग्निहोत्र राख्ने गर्दछु । म अग्निलाई पूजा गर्छु, अग्निलाई मान्छु । मेरो इष्ट देवता, कुल देवता, मूल देवता सबै अग्नि नै हुन् । मेरो अग्निशालामा हरदम धागो बलिराख्ने गर्दछ । तर लाज नमानिकन एउटा कुरो भनौं हे तपाईंलाई ? मेरो अग्निशाला ममा आफैँ राती कहिल्यै पस्दिन, कारण त्यहाँ एक महा विषालु नागराज रहने गर्दछ । त्यस कालकूटको अगाडि को गइराख्छ र ? तर यो कुरोले मेरो व्यक्तित्वमा केही असर पार्दैन, किनकि अरु पनि त कोही पस्न सक्दैन नि त्यहाँ !

+ + +

“काश्यप !” कसको मधुर स्वर मैले सुनें । म क्रसंग भएँ । देखें अगाडि एक तरुण युवक । उसको अनुहार शान्त छ, तेजस्वी छ, निबिकार छ । दाणी पनि

उतिकै सुरिलो, रसपूर्ण र गम्भीर छ । पहिलो बस्त्रबाट सुसज्जित छ । दाहिने हातमा एक पात्र पनि देखें मैले ।

“काश्यप ! आज रातीको लागि बास बाइएला कि ?” उसले सोध्यो ।

“धमण ! अग्निशाला मात्रै खालि छ यहाँ त । तर त्यहाँ भने एक अत्यन्त विषालु रिसाहा नाय बस्ने गर्दछ ।” मेरो जवाफ बियो ।

उसले भन्यो—“नागले केही गर्दैन मलाई । त्यहीँ बस्ने अनुमति दिनोस् ।”

मैले अनुमति दिएँ । ऊ भित्र पस्यो । जानाजानी कालको मुखमा पस्ने त्यो व्यक्ति अब कहापि जिउँदै बाहिर निस्कंदैन भन्ने विचार बर्दै म आफ्नो कुठीमा फर्केँ ।

+ + +

मध्य रातमा मेरो निन्द्रा बिग्यो । ध्यान दिएर सुन्दा बाहिर कोलाहल भैरहेको रहेछ । हस्त न पत्त बाहिर गएर हेर्दा त अग्निशाला रातो भै प्रज्वलित भै राखेको देखें । भित्रबाट घुवाँ पनि निस्कन थाल्यो । पक्कै पनि हिजो भित्र पस्ने त्यो व्यक्तिको इतिश्री भो भन्ने पक्का भो मलाई ।

तर म भित्र पस्न डराएँ । कोही पनि भित्र पस्न अगाडि बढेन; म पनि बढिन । गोहीको आँसु ड सक्ने

बहाए, तर आफ्नो ज्यान छतरामा पारी भित्रको मान्छे-
लाई बचाउने साहस कसैले गरेन। तमाशा हेर्दा मस्त
थिए उनीहरू। अग्निशाला त्यत्तिकै प्रज्वलित भै रह्यो।
तमाशाबाट बाक्क लागेपछि एक एक गर्दै सबैले बाटो
तटाए। म पनि फर्के आफ्नो कुटीतिर।

त्यो सुन्दर श्रमण मेरो आँखामा अल्फिराख्यो।
रोकेको त थिएँ उसलाई हिजै मैले। तर मानेन उसले।
अब आफ्नै ज्यान गुमाउनु पर्‍यो नि कालको हातबाट।
मूख ! जिद्दी !! म भएको भए त्यसरी कहाँ जान्थे र ?
हून पनि म एक अरहन्त, ऊ एक साधारण श्रमण—फरक
त हुने नै भयो।

+ + +

भय

— 'ज्योति' शास्त्र, कालिस्फोंग

हामीमध्ये घेरैजसो कुनै न कुनै प्रकारको भयले
ग्रस्त रहन्छौं। भय एउटा अप्रिय मनोभाव हो र यसले
मानिसको जीवनमा अज्ञानि मात्र ल्याउँदछ। भयरहित
हुन नसकुञ्जेल यथार्थतः आध्यात्मिक जीवन सर्वथा सफल
हुन असम्भव नै देखिन्छ। यसैले बुद्ध धर्ममा स्वयं पनि
भय—मुक्त हुनु पर्ने साथै अरु कसैलाई पनि भयभीत
नगराउने उपदेश हामी पाउँछौं।

शारीरिक तथा मानसिक स्थितिमा केही आपद—
विपद्, दुःख—पीर आइलाग्ने सम्भावना, आतंकित
परिस्थिति, केही जोखिम उठाउनु पर्ने अवस्था इत्यादिले

भय उत्पन्न गराएको हामी अनुभव गर्दछौं। भयसित
दरिलो सम्बन्ध राख्ने अर्को शब्द हो चिन्ता। बुद्ध धर्ममा
बताए अनुसार गहन आकांक्षा, कामना तथा कसैसित
(मनुष्य वा प्राणी) अथवा केही वस्तु, कुनै स्थितिप्रति
आसक्ति नै भयको कारण हो। किनभने जोसित हामी
आसक्त छौं वा जसमाथि हामी निर्भर छौं, जसको हामी-
लाई औधि माया लाग्छ, उसलाई केही भयो भने, सिकस्त
विरामी पर्‍यो भने हामीलाई उसको चिन्ता लाग्न थाल्छ,
केही अप्रिय घटना होला कि भन्ने भावले मन आन्दोलित
रहन्छ। त्यस्तै कुनै बहुमूल्य वस्तु जुनमाथि आफ्नो दरिलो

चाहना छ—हराउला, चोरी होला, बिगिएला भन्ने डर सँधे अट्टर रहन्छ नै । यस प्रकारको भयको कारण ती प्राणी वा वस्तुप्रतिको राग-तृष्णाले हो भन्ने तथ्य बुद्धका अमोल वचन 'तण्हाय जायते भय' (तृष्णाले भय उत्पन्न गराउँछ, धम्मपद २१६) र त्यसरी नै प्रेमले, प्रियले, कामासक्तादिले पनि भय उत्पन्न गराउँछ भनी बताएको-बाट सुस्पष्ट हुन्छ ।

मानिसलाई आफूप्रति वा आफ्नो 'स्व' प्रति जति गहिरो ममता तथा मोह हुन्छ त्यति अरूप्रति हुँदैन । त्यसैले आफ्नो प्राणमाथि केही खतरा देखिए भय हुनु स्वाभाविक नै हो । बुद्ध धर्मानुसार यस्ता भयको कारण भव तण्हा अन्तर्गत बताइन्छ जो भव रागानुसयले प्रेरित भइरहन्छ ।

अपराधमूलक जीवन अपनाउनु भय उत्पन्न गराउने अर्को कारण हो भन्न सकिन्छ । जानी जानी अनैतिक कार्य गर्ने, व्यभिचार गरी हिड्ने, कूठवादी, ठगी हिड्ने इत्यादि दुराचरण गर्नेलाई कसैले केही पो गर्ला कि, मेरो निन्दा चर्चा, मेरो विरुद्ध केही योजना पो हुँदछ कि, कतै पक्राउ पो पर्छु कि भन्ने साथै आफूले गरे जस्तै काम गर्नेलाई कतै कसैबाट दण्ड पाएको देख्ता-सुन्दा आफूलाई पनि त्यस्तै हुन्छ कि भन्ने भयले हरदम सताइरहन्छ भन्ने अनुभवीहरूको कथन छ । राम्ररी विचार गरी हेरे यस्ता अकुशल कामहरू पनि मानिसले लोभ, राग, कामनाशक्ति र अज्ञानमा फँसेर मात्र गर्दछ । यसर्थ अंगुत्तर निकायमा —'भय' शब्द कामनाहरूको पर्याय नै हो र धम्मपदमा राग, द्वेष, मोहले ज्यांगिएर अन्धकार भएको 'वन'-ले भय उत्पन्न हुन्छ (वनतो जायती भय) भन्ने बुद्धोपदेश हामी पाउँछौं ।

जे होस् भय चाहने कोही हुँदैन र सबै मानिस आफूसित भएको हरेक साधनबाट भय-मुक्त हुने प्रयत्नमा

लागि रहन्छन् । यस्तै दृश्य-जृदृश्य अनेक भय-संत्रासबाट आफ्नो रक्षा गर्ने ध्येयले पनि मानिसहरू धर्मको शरण पछिन्छन् । हुन पनि बौद्धहरूद्वारा पाठ गरिने परित्राणका प्रायः सबै सूत्रहरूमा दुःख भय त्रासबाट त्रास पाइने शुभाविका व्यक्त गरिएको हुन्छ । धजग्ग सूत्रको अन्तिम चरणमा बुद्धका शब्दानुसार 'भिक्षुहरू हो ! यसरी बुद्धधर्म-संघका गुणस्मरण गर्नेहरूलाई भय संत्रास हुँदैन ।' तर पूजानुष्ठान अनि सूत्रादि पाठ इत्यादि प्राथमिक उपचार ऊँ मात्र हो र बुद्ध-धर्म-संघका गुणानुस्मरणद्वारा प्रतिपन्न सम्यक् पथमा लगाई आफ्नो चित्तलाई रागासक्ति-शून्य परिशुद्ध गरिए मात्र हेतु सहित भय सर्वथा निमूल हुनसक्छ भन्ने तथ्य बुद्धोपदेशहरूमा यत्र तत्र छरिएका छन् । "जुन मानिस अनासक्त छ, जसको चित्तस्थिर छ, पाप-पुण्य प्रहीण भएका त्वस्ता जागृत पुरुषलाई भय हुँदैन" (धम्मपद ३५) भनिएको यहाँ स्मरणीय छ ।

बुद्ध धर्मको अध्ययनले यसरी एकातिर अध्यात्मिक जीवन यापन गरी, क्लेश-प्रपञ्चयुक्त भइरहुञ्जेल भयबाट मुक्त हुन सम्भव छैन भन्ने बुझिन्छ भने अर्कोतिर कति प्रकारका भयहरू फेरि श्रद्धालु मानिसका निमित्त सद्वृत्ति प्रेरक पनि हुन्छन् भन्ने उपदेश हामी पाउँछौं । वास्तवमा भयभीत हुनुपर्ने र नहुनुपर्ने कस्ता कुराहरू हुन् बुझ्न सक्नु पनि बौद्ध शब्दमा सम्यक्दृष्टि हुनु हो । बुद्ध भन्छन्— "भयभीत नहुनुपर्ने ठाउँमा भयभीत हुने अनि भयभीत हुनुपर्ने ठाउँमा भयभीत नहुने मिथ्या-धारणा भएका सत्त्वहरूले दुर्गति प्राप्त गर्छन् (धम्मपद ३।७) । पञ्चकाम गुणमा फँसाएर आश्रय दुःख मात्र बढाउने लाउने एउटा मूल तत्त्व हो प्रमाद । प्रमादी हुनु आध्यात्मिक दृष्टिले मूख हुनु मानिन्छ । यसकारण भनिएको छ "प्रमादसित भय मान्नेहरूको पतन हुनु सम्भव छैन" (धम्मपद ३१/३२)

अंगुत्तर निकायमा अस्तानुवाद भय (आफ्नो निष्ठा

हुने डर), परानुवाद भय (अन्यजनबाट निन्दित हुनु पर्ने डर), दण्ड भय (सजाय भोग्नु पर्ने डर) अनि दुर्गति भय (दुर्गति पाइने डर)—यी चार भय बताइएका छन् जुनबाट सदैव सतर्क सचेत रहनु आवश्यक छ। यी कुराहरूबाट भय मान्नेले मात्र शारीरिक, वाचिक तथा मानसिक दुश्चरित्रता लागी सुचरित धर्मको अभ्यास गरी आफूलाई परिशुद्ध राख्दछ। संक्षेपमा अकुशल कर्म (अर्थात् पाप) नै यस्तो कुरो हो जुनबाट हामी (हिरि ओत्तप्य सम्पन्ना) भयभीत हुनुपर्छ यही बुद्ध धर्मको संकेत भन्न सकिन्छ ! 'पापदेखि भय नमाने इन्द्रिय-संयमको ह्रास हुन्छ, शील-समाधि यथाभूत ज्ञान दर्शनको अभाव हुन्छ र विमुक्त-ज्ञान दर्शनको पनि ह्रास हुन्छ' (अंगुत्तर

निकाय)

भिन्न भिन्न प्रकारले बुद्धले यसरी उपदेश दिइ-
राखेको भएता पनि वहाँको धर्मको सार त जीवनलाई सब प्रकारले भय मुक्त बनाउनु नै हो भन्ने सजिलै बुझिन्छ। स्वयं वहाँले बोधिवृक्षमनि ध्यानस्थ भइकन बाह्य अनि आन्तरिक सबै प्रकारका भयबाट विजयी अनि निरासक्त भई बोधिरूपी परम सुख प्राप्त गर्नुभएको थियो। वीत राग, वीत दोष वीत मोह हुनाले उनी स्वयं त भय-त्रास रहित भई हाले साथै देव-मनुष्य सबै प्राणीका निम्ति पनि भव-भयतारक मार्गप्रदर्शक पनि हुनुभयो। उनले देखाउनु भएको त्यही धर्म-पथको सम्यक् रूपले हरघडि पालन गर्ने नसकुञ्जेल कुनै न कुनै भयले ग्रस्त भइरहने छौं भन्ने बुझिन्छ ॥

बुद्धया ज्ञान

छह्नु भिक्षु संघ नापं भगवान् बुद्ध छगू जंगलं विज्याना च्वन । छथाय् थ्यंका बुद्धं छगू सिमाया हः भंचा ह्लाते कया विज्यात । अनं न्यना विज्यात, "भिक्षुपि ! जिगु थ्व ह्लाते च्वंगु सिमा हः अप्पो दु लाकि थन जंगले च्वंगु सिमा हः अप्पो ?"

"जंगले दूगु अप्पो ! छलपोलया ह्लातेला

च्याहः फिहः जक दु ।"

"अथे हे, भिक्षुपि, जिके नं अनन्त ज्ञान दु । तर अय्सां जि ह्लाते च्वंगु सिमा हः ति हे जक छिमित कना । दुःख छु खः, दुःखया कारण छु, दुःखया मुक्त छु, दुःखं गथे मुक्त ज्वीगु—थ्व हे जक छिमित कना । दुःखं मुक्त याय्त ज्याय् ख्यले मद्गु खंत कनां छु ज्या मवं, उकें मकना ।"

बुद्ध वन्दना

— कमलानन्द बज्राचार्य

अहो आज सन्सार भो दुःखमग्न
जता हेछुं देखें सबै मग्न मग्न ।
कसैको यहाँ छैन लो शुद्ध चित्त
सबै छन् ता पापमै व्यस्त व्यस्त ।
अरूको कसैलाई परवाह छैन
सबै हेर्नमा पेट आफ्नो निमग्न ।
अविद्या बढेको छ तृष्णा महान
कसैको हरे छैन त्यो शक्ति ज्ञान ।
परि घोर धन्दा सबै दग्धे प्राणी
हरे ! छट्पटाई रहेछन् केही नजानी ।
लिई शान्त शीतल ज्ञान-धारा
बचाऊ, बचाऊ जगत् प्राणी सारा ।
तिमी फट्ट यहाँ नआई भएन
जगत् डुब्न लाग्यो सहारा रहेन ।
तिमी बुद्ध भगवान् तिमि नाथ हाम्रो
गराऊ सबै लोक यो शुद्ध राम्रो ।
बुझाई, भिजाई चतुरार्य सत्य
सबै दुःख काट्ने यहाँ देऊ तत्त्व ।
जगन्नाथ स्वामी जगत् यो बचाऊ
शरणमा पन्यौं नाथ करुणा दिलाऊ ।

शान्तिका फूलहरू रोप

— प्रेमदास मानन्धर

तिमी मोटर गाडी चढेर
आमाको कोमल छाती नबिसर्स !
जुन छातीमा टेकेर
तिमी हुक्यौं
तिमीले ल्याएको धनले
औषधोपचार गरुंला भन्दाभन्दै
खोकीमै तिम्री आमाले प्राण त्यागी !
तिम्री प्रेमीकाले आत्म हत्या गरीन्
अब तिमिले बुद्धको जस्तो मुटु जडेर
परुपकारको कविता पाठ गर्नुपर्छ दुई सत्य ओठले
तिमी आँखामा दुबिन टाँसेर परका रमाइला दृश्यहरू
हेर्न नखोज !
स्वदेशको बन जंगल त्यागेर
नामाशाकी र हिरोशिमा नखोज !
यो अन्याय हो,
न्याय-अन्याय छुट्याउने
बुद्धका दुई तेजीला आँखा जडेर
तिमी निर्दोषीलाई माया गर
दोषीलाई माफी देऊ
प्रेमका बासनाहरू मुटु भरि बोकेर
ती कोमल हातहरूले
तिमी यस घरतीमा शान्तिका फूलहरू रोप !
अनि एउटा आयाम तिम्रीबाट शुरु हुनेछ
जसले घरती सुन्दर शान्त विशाल हुनेछ
तिमी यस घरतीमा शान्तिका फूलहरू रोप

समवेदना

— लक्ष्मी प्रसाद प्रसाई
शिक्षक आ. कु. बि.

(आनन्दकुटी विद्यापीठका कक्षा-५ का छात्र रञ्जन कुमार राना मगरको असामयिक निघनलाई लिएर यो समवेदना कविता लेखिएको हो ।)

आज म
हृदय भरि असह्य वेदना बोकेर
गहिरो समवेदनाको भजन गाउँदै
गह्र भरिका आँसु सँगै
श्रद्धाञ्जलीको माला बोकेर
सधैंको लागि तिमिलालाई
विदा गर्ने
शोककुल तिम्रा दौतरी
बनि सन्तति सँगै
तिम्रो छेउमा आएको छु ।
प्यारो नानी रञ्जन !
तिम्रो पुण्य स्मृतिमा
शान्तिको लागि
अन्तःकरणका परमेश्वरसँग
प्रार्थना गर्दै
तिमिलालाई अन्तिम विदा गर्दैछु ।

शान्ति चाहियो

— प्रदीप ब. बज्राचार्य
कक्षा-४ बी

हे बुद्ध,
तिमिलालाई बारम्बार वन्दना !
आज तिमिले देखाएको
शान्ति !
सबैलाई
सबै ठाउँमा चाहिएको छ ।
विश्वमा अशान्ति छ !
फगडा छ !
सबैले तिमिलालाई बिर्सन खोजिरहेछ !
आज तिमि बिना
सबै बचन
बाँचन दिन सक्दैन ।

हे बुद्ध,
तिमिलालाई बारम्बार वन्दना !
तिम्रो उपदेश
सुन्दा सबैको मन आनन्द हुन्छ ।
आज फेरि एकपल्ट
शान्ति देखाइ देऊ ।

शिक्षा पाएँ

हे ! शान्तिको अग्रदूत

— सुबेन्द्र गोपाल गुरुवाचार्य
 कक्षा—४ ए

— रवि बज्राचार्य
 कक्षा—६

म हुँ एउटा नेपालीको छोरो
 जन्में म नेपाली आमाबाट
 हुर्के म नेपाली बुबाबाट ।

शिक्षा पाएँ नेपाली गुरुबाट
 ज्ञान पाएँ आनन्दकुटीबाट
 सबै पाएँ बुद्ध जन्मभूमि नेपालबाट ।

म हुँ नाबालक विद्यार्थी
 हुन्छु म पछि राम्रो शिक्षक
 देखाउने सिकाउने शान्तिको बाटो ।

हे ! शान्तिको अग्रदूत तिमी त्यागी छौ ।
 तिमी सांसारिक मोहबाट टाढा भएका छौ ॥
 हे ! शान्तिको अग्रदूत तिमी शान्त छौ ।
 तिमी निरञ्जन निराकार छौ ॥

हे ! शान्तिको अग्रदूत तिमिले दिएको ।
 शान्तिको बाटो आज पनि अमरै छ ॥
 हे ! शान्तिको अग्रदूत तिमिले दिएका ।
 उपदेशहरू आज पनि प्रचारै छ ॥

हे ! शान्तिको अग्रदूत तिमिलाई मान गर्छन् ।
 विद्वान् मान्यजनहरू ॥
 हे ! शान्तिको अग्रदूत तिमिलाई अपमान ।
 घृणा गर्छन् ती अशिक्षित, मूर्ख, दानवहरूले ॥

सम्पादकलाई चिठी

श्री सम्पादकज्यू,
आनन्दभूमि,
आनन्दकुटी, स्वयम्भू ।

आनन्दभूमिको वर्ष ६ अंक ७ को "आनन्दकुटी विद्यापीठ स्तम्भ" अन्तर्गत शि. अर्जुन कुमार श्रेष्ठले लेखनुभएको 'दुष्ट चोरको अन्त्य' नामक बाल कथा पढेर मनमा केही खुलदुली लागेकोले यो पत्र लेख्दैछु ।

कथाको मूल सारांश हो जंगलका घेरै बनाइरहेका दुःख दिने एउटा दुष्ट ब्वांसोलाई सबै मिलेर बाल खेल गरी मारी बदला लिएको ।

यो बाल कथा अन्य कुनै पत्र पत्रिकामा छापिएको भए केही भिएन । तर आनन्दभूमि जस्तो "बुद्ध धर्म सम्बन्धि नेपालको एक मात्र मासिक पत्रिका" मा छापिएकोले मलाई आश्चर्य लाग्यो । जहाँसम्म मलाई लाग्छ 'आनन्दभूमि' को मूल उद्देश्य यसका पाठकहरूमा बौद्धभावना जाग्रत गराउनु हो । बुद्धधर्म अध्ययन गर्ने कोहीलाई पनि

थाहा भएको कुरा हो कि अरूलाई दुःख दिने दूषित मनोभावना भएकोलाई सजाय हत्या होइन मनोभावनालाई परिवर्तन गर्नु हो । धर्मको उद्देश्य अपराधीलाई नष्ट गर्नु होइन अपराध गर्ने मनोवृत्तिलाई नष्ट गर्नु हो । अंगुलिमाल जस्तो हिंसकलाई पनि बुद्धले उसको हिंसक मनोभावना नष्ट गरेर शान्त पुरुषमा परिणत गरेको कुरा हामीलाई थाहा छ । तर उपर्युक्त बाल कथामा दूषित मनोवृत्तिलाई नष्ट गर्ने होइन दुष्ट व्यक्तिलाई नै क्रुरता पूर्वक नष्ट गर्नुपर्छ भन्ने भावना जाग्रत गराएको अनुभव हुन्छ जुन बौद्ध भावनाको विपरीत छ । तसर्थ यस्तो कथा प्रकाशित गर्नुमा आनन्दभूमिको उद्देश्य के हो भन्ने कुरा बुझ्न असमर्थ भएकोले कृपया बुझाउने कष्ट गर्नु हुन अनुरोध गर्दछु ।

भवदीय
प्रयागपोखरी, ल. पु. बोधिबज्र बज्राचार्य

यस्तो पनि हुँदोरहेछ

काठमाडौंको ओम्बाहाल टोलको एउटा परिवारमा एउटी बूढी बज्यै, तिनको एकलो छोरा र बुहारी तथा दुइजना नातिहरू र दुइजना नातिनीहरू थिए। बूढीको बुहारीसँग अनबन थियो। बुहारीचाहिँ सुधी थिई। बूढीले बुहारीलाई देखिनसहँदा आमा र छोरामा भनाभन हुन्थ्यो। बराबर हानाहान र तानातान पनि हुन्थ्यो। बाबु र बज्यैको ढगडामा नाति नातिनीहरू बीचमा पर्थ र कहिले बज्यैलाई र कहिले बाबुलाई तानीतानी दुवैलाई चुप लगाउन कोशिश गर्थे। छरछिमेकले थाहा पाउला भनी सबै भयभीत हुन्थे एकजना बूढी बाहेक। सबैको रोदनक्रन्दन सानो स्वरमा हुन्थ्यो भने बूढी फलाकदी टाले थर्कने गरी। विधिको बिडम्बना एकदिन पञ्चदानको दिन थियो छोरामाहिँलाई कालले टिपेर लग्यो। घरमा रूवाबासी चल्यो

तर बूढीको अभिमान फरेको थिएन। नातिहरू ज्यादै शान्त थिए। बूढीलाई फकाईफुल्याई सेवा गर्नलागे। बूढीले बुहारीलाई कोस्र छोडिनन्। बुहारीचाहिँ पतिवियोगमा व्यग्र थिईन्, मनमनै दुःखित भई क्यालको एक छेउमा बसी रुन्थीन्। कहिल्यै कहिले सासूको कोसाइ असह्य भएपछि एक दुई वाक्य फुटाउँथीन् सासूप्रति। अनि के चाहियो ? सासूचाहिँ आगो बन्थीन्। दुवै छोराहरूको अनुरोधमा आमा चुप थिईन्। बूढी कराउँथीन्, चिच्याउँथीन् तापनि बुहारीको मौनता मंग गराउन सकीनन्। बूढी थाकी। एकलै आफैले पकाई खाने गरीन्। बीचबीचमा नातिनातिनीहरू बूढीको हेरचाह गर्थे। ढगडा बिलायो। घेरै शून्य प्रतीत भयो। नातिहरूको मनमा केही सन्तोष प्राप्त भयो। शान्ति कायम भयो।

॥

बुद्ध, बुद्धधर्म व बौद्ध दर्शन सम्बन्धि विषय उवने कनेया

कक्षा संचालन जुया च्वंगुलि थःवं थः मचातय्त

परियत्ति शिक्षाया ज्ञान बिया दुःखं मुक्त

ज्वीत कुतः यानादिसं !

नेपाल बौद्ध परियति शिक्षा, यशोधरा बौद्ध विद्यालय, यल

कक्षा प्रत्येक शनिबार ग्निनेस्या १२ बजेनिसे

अन्तरविरोधया समीक्षाया वारय्

— भिक्षु अश्वघोष

दकलय् गृहापां वर्ष ६ अंक ७ यागु आनन्द-
भूमिस छापय् जूगु “बौद्ध साहित्यय् अन्तरविरोधया
फलक छगू समीक्षा” च्वै विज्याःम्ह श्री महेन्द्र
शाक्ययात आपालं धन्यवाद बिया च्वना । छाया
घाःसा जिगु लेखया वारय् ल्यूनं ल्यूनं जक निम्वा
चर्चा याना च्वनीपि अपो खना । भिक्षुपिनि
पुचलय् नं अथे हे खः । भिक्षुपिमध्ये पूज्य अनिरुद्ध
भन्ते व अमृतानन्द भन्तेपिसं जक न्होने हे छलफल
यानाः सुक्काव बिया न्वाना विज्वाइ । जिगु
‘बुद्धवाद’ घेगु सफूया वारय् पूज्य अनिरुद्ध भन्ते नं
समीक्षा यानाः ‘बुद्धवाद’ मखु ‘अश्वघोषवाद’
घकाः छकः सितु पत्रिकाय् च्वैबिज्यात । व खनाः
जित न्हिले मास्ति वल । तं पिहां मवो । “जि नं
नुगःस्याना वल” घेगु लेखया वारय् पूज्य अमृतानन्द
भन्ते नं—छं शःत थःम्हं अहंकार व विद्वत्ता
च्वनाः च्वया तल घकाः च्वैबिज्यात । च्व खं स्यना
गृहापां छकः मन सुख मताल । लिपा ज्ञानया लाभी
हे च्वैबिज्यागु खः घेगु मनं तुनाः वसपोलयाप्रति
कृतज्ञता प्रकट याना । भिक्षु सुदर्शनं नं च्वैबिज्यात
—च्वै तःगु खं त ठीक जूसा नं ई मत्यःनि ।
तर २८ म्ह तयागतपि जम्म कैबिज्याय् घुकल
अयनं अन्धविश्वास अथेस्तु । ई गुबलय् त्येगु मस्यु ।
..... अन्तरविरोधया समीक्षाया लिसः
ताहाकः यानाः च्वै तेगु पासा कुमार काश्यपयात

वयनाबलय् मतःसां ज्यू । नेपाःयात मलोनि । कन
मखुथे थ्वीका काइ । बुद्धि दुपिन्त जकं ज्यू
घाःबलय् खः थें च्वनाः मज्जिमगाःगु जक लिसः
च्वया ।

श्री महेन्द्र शाक्यं थःगु विचार प्रकट
यानाः समीक्षा च्वै विज्याःगुलि हानं छकः
धन्यवाद बिया । यद्यपि समीक्षा फुक्कं न्यायपूर्णं
मजू, थुगु वारय् वादविवाद ताहाकः याय्गु
मनसाय मदु । अयनं बुद्ध व बुद्ध धर्मया वारय्
तथ्य खँत सीका तय्माःगु जूगुलि थन छगू निगू
खँ न्ह्यथने त्यना ।

श्री शाक्यं बुद्ध म्हसीकेगु निपु लेंपु नं
क्यना तल । हानं बुद्धयात घात्थें म्हसीकेत की नं
बुद्ध ज्वी मानि घेतःगु थ्व नं अन्तरविरोधया खँ
बुल ।

जिगु विचार कथं बुद्धयात शान्तिया दूत
घकाः बुद्धिवानपिसं मानय् याना च्वंगु हे बुद्धयात
छुं कथं म्हसीकाः ज्वीमाः । सम्राट् अशोकं
बुद्धयात म्हसीका हे जक बुद्ध धर्मय् दुहां बयाः
बहुजन हिताय बहुजन सुखाय्या ज्या यानाः बुद्ध
धर्मं प्रचार याना विज्याःगु खः । बुद्धधर्मं बुद्धि-
दुपिन्त जक खः मूर्खं तय्त मखु—“पञ्जावन्त-
स्सायं धम्मो नायं धम्मो दुप्पञ्जस्स” घकाः बुद्धं
च्वैबिज्याःगु दु । बुद्धयात म्हमसीकाः पूजा याना

चवनेगु अन्धविश्वास जूवनी । गनय्छः भिद्यःयात मानय् याःथे जक ज्वी । अन्तरविरोधया समीक्षा स्वय्बलय् अश्वघोषंसिकं शाक्यजुं बुद्धयात अपो म्हस्युथे च्वं ।

आः बुद्धयाप्रति श्रद्धा मदय्कं निर्वाण मार्गय् वने फेमखु” थ्व कथन बुद्धयात म्हमस्यु-पिनिगु खः । बुद्धया धापू कथं थ्व कथन मिलय् मजू । बुद्धं घैबिज्याइ “एहि पस्सिको” थन वयाः सो वा, अनुभवयानाः स्वयाः चित्त बुक्य् जूसा जक विश्वासया, श्रद्धा ति । परीक्षा व अनुभवयाना मस्वय्कं छकलं श्रद्धा ति घैबिमज्याः । न्हापास्तुं बुद्धयाप्रति श्रद्धा तय्माः धाय्बलय् क्रिश्चियनतय्सं इमि ईश्वरयात विश्वासयात धाय्बं दुःख तनी धाइ थें जुल । हिन्दू धर्मय् नं अथे हे खः । कीसं नं बुद्धयाप्रति श्रद्धा तय्माः धाय्गु बुद्धधर्मयात मलो । प्रज्ञां खंकेगु हे जक बुद्धधर्मया उपदेश खः । त्रिपिटक धाल धाय्बं उकी च्वंगु फुकं बुद्धभाषित खः धकाः छकलं स्वीकार याय्बलय् हे बुद्धधर्म-यात मलो । बुद्धं नं कालाम सूत्रय् घैबिज्याःगु दु लुं परीक्षा याइथे यानाः अनुभव यानाः जक स्वीकार या धकाः । त्रिपिटक धाल धाय्बं फुकं सत्य खः धकाः स्वीकार याय्गु खःसा क्रिश्चियन

तय्गु “बाइबल” मुस्मांतय्गु “कुराने” व हिन्दू धर्मया ‘मनुस्मृति’, ‘गीता’, आदि नाप छुं मपात । मेमेगु भद्रा कुण्डल केशा भादिया बारय् छुं धाय्गु मनसाय मदु । विरोध नं मदु अनुमोदन नं मदु । बरू धन्यवाद दु ।

शाक्यया समीक्षाया अन्तय् “बौद्धत मेमेगु धर्म वा दर्शनया कोलय् घुसय् जुया वंसां बुद्धधर्म गुबलें घुसय् ज्वी फे मखु” घैतःगु खँ साव बांलाः ताल ।

उदाहरण माल धाःसा बौद्ध अर्थकथा आचार्यपि अपोयाना ब्राह्मणत । ब्राह्मण संस्कार बांलाक मतंगुलियाना बुद्धधर्मयात भिके घात्तलें मखुभाय् यंका बिल घैगु खँ त्रिपिटके व अर्थकथाय् दुध्याका तःगुलि सीदु । बुद्धयात प्रज्ञा हीनगु श्रद्धां जक खंका ब्राह्मणवाद ल्वाकछ्याना त्रिपिटक व पालि साहित्य दूषितयाना बिल । उदाहरण माल धाःसा दीघनिकाये “आटानाटिय” सूत्र व मेमेगु सूत्र पिटकया ग्रन्थे चन्द परित्त, सुरिय परित्त आदि आदि दुध्याका बुद्धया विचारयात ब्राह्मण-वादया रंगं छिता बिल । सम्यक्दृष्टिगु बुद्धधर्मय् मिथ्यादृष्टि नं ल्वाकःछ्याना बिल ।

थःगु गुणया नाय्खि चव्यकी छम्ह सूखं
बुद्धिमानंला थःगु गुण थःके हे सुचुका तें
खुसोइ लाःगु सु छपु ल्येहे ल्येहे बुया चवनी
ध्येबां न्याय् मदूगु रत्न धाःसा तःले डुबेज्वी

तिबेटन धापू

अन्तरवार्ता छम्ह समाजसेवकयाके

(श्व अन्तरवार्ता श्रीलंकाया बौद्ध विद्वान तथा नां जाःम्ह समाजसेवी डा० ए० टी० आर्यरत्नयाके भाजु प्रकाश बज्राचार्य नं कया दीगु खः । डा० आर्यरत्न सर्वोदय श्रमदान संगमया सभापति खः ।—सम्पादक)

प्रश्न - छिकपिनिगु सर्वोदय संस्थाया ज्या छु खः ? थुकिया उद्देश्य छु खः ?

उत्तर- बुद्धधर्मयात व्यवहारे छ्यलेगु हे थुकिया उद्देश्य खः । खासयानाः गां-गामे वनाः लें दय्का बीगु, चर्पि दय्केगु, स्कूल दय्केगु, तूँ दय्केगु, शिक्षित याय्गु, मैत्री व करुणातयाः जीवन हनेगु, रोगी सेवा याय्गु आदि खः । थौं तक्क दोलंदो गामे जिमिसं थयेयाना वय् धुन । ज्या याय्बले मंकाः ज्या याय्गु । सकलें मिलेचले जुयाः याय्गु ।

प्रश्न - थुजोगु अन्तराष्ट्रिय संस्थाया संस्थापक छिला । थुजोगु संस्था दय्केगु छिकपिनि गुबले विचाः वल ?

उत्तर- (मुमुक्क न्हिलाः) सन् १९५० या खँ खः, छकः जि छगू गामे वना । अन जि छगू गजबगु दृश्य खना । छम्ह प्वाथे दुम्ह मिसा स्वया च्वंगु; अयालयूने छम्ह मिजंनं तलवार क्यना च्वंगु, वांलाक ध्वीका स्वयाबले जि थुल कि कलाःम्हस्या मचा ध्वीके मफया च्वंगुलि भाःतम्हं चुपि क्यनाः ख्याना च्वंगु लाना च्वन । थुजोगु-

पिछडेजगु जनजीवन खनाः हे जिके छगू समाजसेवी संस्था खोले याय्गु विचाः वःगु खः ।

प्रश्न - छिकपिला बुद्धधर्मयात व्यवहारे छ्यलेत जोड बीम्ह । छिकपिसं स्वय्बले ध्यान (अनापान सति) व्यवहारिक जूला ?

उत्तर- ध्यानला दकसिवे मदय्कं मगाःगु खः । बांलागु जीवन हनेत ध्यान मदय्कं मगाः ।

प्रश्न - छु बुद्ध धर्मयात व्यवहारे (जीवने) छ्यले बलय् छुं मछिना वःला ?

उत्तर- छु मछिना वै ? बुद्ध धर्मला जीवन पद्धतिया नां खः, व्यवहारिक खः । मनूतय्के साहस दुसा बुद्ध धर्म व्यवहारे छ्यलेत छुं नं थाकु मजू । तर थौंया समाजे आत्मविश्वासया कमि जूगुलि जक कीसं भचा थाकु चाःगु खः । गथेकि ऐला त्वनेगु त्वःते थाकु धाई । उकें बुद्ध धर्म जीवने छ्यले थाकु धाई । तर साहसयाना त्वतूसा ऐला त्वनेगु छखेलाखे मफेगु मखु ।

प्रश्न - गां-गामे वनाः छिकपिसं गामाःतय्त थये याना ध्वीका दीगुले ?

उत्तर- उदाहरण बिया ध्वीकेगु । बुद्ध धर्मया करूणायात ज्याय् छ्यले बीगु ।

प्रश्न - अले गभे याना: बुद्ध धर्मयात व्यवहारे छ्यलेत स्यनेगुले ?

उत्तर- न्हापां अमित मुंकेगु; ध्यान स्यनेगु; अले बी थी समाजसेवाया ज्या याके बीगु । बुद्ध धर्मया शीलयात व्यवहारे छ्यय्केगु ।

प्रश्न - मेगु खँ, थींकरहे विश्वय् अशान्ति । पक्कानं विश्व युद्ध ज्वी धका: सकलें ग्या: । छि स्वय् थ्व तेश्रो विश्व युद्धयात बुद्ध धर्म पने फेला ?

उत्तर- फे । अज्ज धाय्गु धा:सा विश्व युद्ध मयाकेगु ख:सा बुद्ध धर्म हे न्ह्योमे ह्य्मा: ।

प्रश्न - थींकरहे विज्ञानया अपाय्च्च विकास जुया च्वन । छि स्वय् विज्ञान बुद्ध धर्मनाप पाय्छि जूला ?

उत्तर- धात्थेंयागु विज्ञान बुद्ध धर्म नाप पाय्छि जू । बुद्ध धर्मनाप ल्व:मजूगु विज्ञानया खँत गुलि नं दु व फुक्क धैथें मिले मजू, बुद्ध धर्म कथं हे मिले जू धका प्रमाणित जुया वय् धुंक्कू दु । विज्ञानयात मल्व:गु

छु नं मदु बुद्ध धर्मय् ।

प्रश्न - मेगु खँ, बुद्ध धर्म ध्वीकेत व छ्वलेत भिक्षु हे ज्वी मा:ला ? छिगु छु विचा: ?

उत्तर- भिक्षु हे ज्वीमा: वंगु छुं मदु ।

प्रश्न - समाजे भिक्षु पिनिगु छु भूमिका दु, छिगु विचा:ले ?

उत्तर- भिक्षुपि आध्यात्मिक नेतात ख: । समाज-यात भिक्षुपिसँ लँपु क्यनी । विना लोभ तथा: लँपु क्यनी । तर भिक्षुपिसँ धर्मया खँ कनेगु जक मखु, अमिसं सामुहिक विकास (Community Development) नं याय्मा:, समाज सेवा नं याय्मा: ।

प्रश्न - अन्तिम प्रश्न ! नेपाले बुद्ध धर्मया प्रचार गुकथं याना यंके माली ?

उत्तर- नेपाले नं गां यक्को दु । गां-गामय् च्वपि मनूतवत् हया: बुद्ध धर्म कना:, व्यवहारे थ्व धर्म गुकथं छ्यलेगु धका: स्यना: अमित थ:गु गामेतुं लिता छोय् मा: । अले अमिसं गां-गामय् विकास याई, बुद्ध धर्मया व्यवहारिकता ध्वीकी ।

भगवान् बुद्ध हे दु धा:सा व थासे

मेपि सुयागु सरणे वने ?

सूर्छां ल्वीबले सर्गते न्ह्याक्व हे नौ दुसां

छगू नं नौ खंके फे मखु !

- तिबेटन धापू

लुम्बिनी-नौगढ लँ झाय् बन्द जूगु थें ?

- भिक्षु अनिरुद्ध, लुम्बिनी

लुम्बिनी बुद्ध जन्मस्थल छगू विश्ववन्द्य तीर्थस्थल खः । थन विश्वयापि तीर्थयात्रीत हिनिला तक्कं गबलेसं खालि मजू । भगवान् बुद्धया जीवनय् २५ वर्ष तक्क वर्षावास याना विज्याःगु श्रावस्ती नगर जेतवन महाविहारं लुम्बिनी वैपि तीर्थयात्रीतय्त नौगढ जुकाः लुम्बिनी वय्गु अत्यन्त सत्तीगु लँपु खः । गत १८ तारीख अक्टूबर १९८१ आइतबार खुन्हु नौगढपाखें वःपि थाई तीर्थयात्रीत छथो उक्त लँ छवया महयाः लगभग ७५ कि. मि. चाःहिलाः भैरहवा-नौतनवा-पाखें लिवाक लुम्बिनी थ्यंकः वल । इमिसं उक्त लँ छाय् बन्द याःगु ? घकाः जिमिके न्यन । जिपि नाजवाफ ज्वीका च्वंच्वने माल । फी श्री ५ या सरकारं लँ मदुथाय् नापं लँ दय्काः तीर्थयात्रीतय्त सुविधा बीमाःगु खः । तर अथे मजुसे दुगु लँ नापं प्वाःतिनाः विश्वया तीर्थयात्रीतय्त दुःख-कष्ट ज्वीक अमूल्य समय व धन व्यर्थ वंकाः चाहिला वय् माय्क अथे दुगु लँ नापं बन्दयाना व्यूगु छु कारयर्थे ? छुं श्वीके मफयाः श्व लेख च्वयाः इनाप याना च्वना ।

२५०० बुद्ध सम्बतं न्हापा नौगढ-ककर-हवा बजारपाखें लुम्बिनी वय्गु लँ मदुगु खः । न्हापा लुम्बिनी तीर्थ दर्शन-पूजन याःवैपि श्रद्धालु भक्तजनपि नौतनवा रेलवे स्टेशन जुकाः अनं न्यासि

वया च्वंगु खः । न्यासि वय् मफुपि बैल गाडां जूसां सल, किसि गयाः जूसां वया च्वंगु खः । लुम्बिनी दकले सत्तीगु रेलवे स्टेशन नौतनवा हे खः । तप्यंक बुँया घाम-घाम नौतनवा लुम्बिनी न्यासि बल घाःसा केवल ८ माइल जक वयां गाः ।

श्री बुद्ध सम्बत् २५०० या उपलक्ष्यस भारत सरकारं बौद्ध तीर्थयात्रीतय् सुख-सुविधाया निर्मित नौगढ-ककरहवा बजारपाखेयागु लँ निर्माण यानाः चाय्का बिसेलि श्रावस्तीपाखें लुम्बिनी वैपि तीर्थयात्रीतय्त उखें वय्बलय् समय व खर्च बचय् जुयाः अत्यन्त सत्तीगु व अःपुगुलि यानाः उखेपाखें वय्गु चालु जुल । न्हापाला नौगढ स्टेशन लुम्बिनी थ्यंक हे भारत सरकारयागु बस सेवा चालु जुया च्वंगु खः । उकि यानाः लुम्बिनी दर्शन-पूजनया लागि श्रद्धापूर्वकं वैपि विश्वभरया तीर्थयात्रीतय्त अत्यन्त सुख-सुविधा जुयाच्वंगु खः । अबलय् लुम्बिनी बसे च्वने धुन धाय्बं गोरखपुर, वाराणसी, कुशीनगर थः यत्थाय् थ्यंक तप्यंक बःस वने दयाः अत्यन्त सुविधाजनक जुया च्वंगु खः । भारत नेपाल सीमानाय् भवा गोलमालं यानाः उक्त बससेवा बन्द जूगु अन्दाजि ७-८ दँ ति दत ज्वी । अथे बससेवा बन्द जूसां तभि, सडक नं अत्यन्त क्षतिग्रस्त ज्वी धुं कूसानं, ककरहवा, बजारतक्क बस वयाः अनंनिसे सोमाना पुलाः

जूसां तीर्थयात्रीत लुम्बिनी अद्यापि वया हे च्वन
तिनि । ककरहवा बजारं लुम्बिनीतक्कयागु ५
माइलया लँ अत्यन्त क्षतिग्रस्त जुया च्वन । व लँ
उलि मरम्मत याकाव्यु धकाः नं त म्हसिनं तःको
मछि श्री ५ या सरकारयात इनाप याय् धुकूगु
दु । तर की श्री ५ या सरकारया छु विचार थें
मस्यु ? लँ मरम्मत यानाबियाः विश्वया तीर्थ-
यात्रीतय्त सुख-सुविधा बीगु छ्खें तयाः चालु
जुया च्वंगु लँ नापं बन्द यानाविल ध्याःगु समाचार
न्यनाः आश्चर्यं चकित जुया च्वना । की श्री ५ या
सरकारयाके उक्त लँ बन्द याना मछ्वसें बांलाक

जीर्णोद्धार यानाः लुम्बिनी वैपि श्रद्धालु तीर्थयात्री-
तय्त सुख-सुविधा सहयोग बिया बिज्याइ धेगु
इनाप याना च्वना ।

लिपा कपिलवस्तुयागु लँ तैय्यार जुयाः
चालु जुल कि उक्त नौगढयागु लँ बन्दयाना ब्यूसां
नं ताथंयात्रीतय्त छुं हाति ज्वीगु सम्भावना
मखना । तर आःथर्थे श्व लँ बन्द जूगुलि यानाः
लुम्बिनी वैपि तीर्थयात्रीतय् खर्चं नं स्वदुगं अप्पो
वं, समय नं । उकि उक्त लँया विषये गम्भीर-
पूर्वक विचार पुरय् यानाः जक ज्या जूसा अत्यन्त
हे बांलाइ ।

न्ह्यसः व लिसः

(पूज्य भन्ते बुद्धघोष महास्थविरया ६१ दँ वयंगु जन्मदिया उपलक्ष्यय्, बौद्धविधि कथं
विशेष कार्यक्रमपाखें जन्मोत्सव सुसम्पन्न जूवलय् जूगु (न्ह्यसः लिसः) कासाय् न्यंगु १५ गू न्ह्यसः व
वया लिसः ।—सम्पादक)

न्ह्यसः—आयुष्मान् नागसेनया बीया नां छु खः ?

लिसः—सोनुत्तर ब्राह्मण ।

न्ह्यसः—रूपावचर ध्यान अन्तरगत बैगु प्रथम
ध्यानय् छु छु खँत दुध्याः ?

लिसः—(क) वितर्क (ख) विचार (ग) प्रीति
(घ) सुख व (ङ) एकाग्रता ।

—जूजु मिलिन्दयागु लुपावःगु टक्य, मिलिन्द
— छयला तैतल ?

न्ह्यसः—छगू योजनया गुलि माइल दै ?

लिसः—करीब १२ गू माइल ?

न्ह्यसः—बौद्ध जगत्या नां दंम्ह विद्वान् भिक्षु
आयुष्मान् अगमहापण्डित भदन्त त्राण
महास्थविर वा लेडी सयादोयात गुवलय्
'डि लित' उपाधि, सुनां छु समारोहया
उपलक्ष्यय् प्रदान यात ? ईस्वी सम्बत्
अनुसार धैदिसँ ?

१५०.

जुजुया मेगु ना ३

— १५१.

लिसः—सन् १६२१ स रंगून युनिवर्सिटी

लिसः—'महारजस् धर्मिकस' अर्थात् धार्मिक ३३

बाबन्धुमि

समारोह्य युनिवर्सिटीया कुलपति प्रदान
बानादीगु खः ।

न्यासः—अंगुत्तर निकाय अनुसार बुद्ध शासनयापि
पुद्गल त गोशू प्रकारया दु ।

लिसः—प्यंगू (४) प्रकारयापि दु ।

न्यासः—बर्माया नां दंम्ह ध्यानगुरु भिक्षु अग्ग-
पण्डित महासि सयादो नेपालय् दकलय्
न्यापां गुबलय् ध्यंकः बिज्यात ?

लिसः—२०३७ फागुण १३ गते ।

न्यासः—कव्य च्वंगु सफूत मध्ये लेखिका धम्मवती
शासन ध्वज धर्माचार्य च्वया मदीगु सफू
छु खः ? अले उकिया लेखक सु ?
(क) उखानको कथा संग्रह (ख) शाक्य-
मुनि बुद्ध (ग) मत्ति भिसा गति भिनी
(घ) बुद्ध व बुद्धधर्म ।

लिसः—सफूया नां खः—धुद्ध व बुद्धधर्म लेखक
भिक्षु सुदर्शन ।

न्यासः—चन्द्रगुप्त मौर्यया छय्या नां छु खः ?

लिसः—जुजु अशोक महाराज ।

न्यासः—बोधिसत्व सिद्धार्थ कुमारयात दमन याय्त
वःम्ह वशवर्ती मारं गया वःम्ह किसिया
नां छु खः ?

लिसः—गिरिमेखला किसि ।

न्यासः—स्मृति प्रस्थान गोशू प्रकारया दु व छु छु
खः ?

लिसः—प्यंगू प्रकारया दु, व थथे खः—

(क) कायानुपस्सना (ख) वेदानुपस्सना
(ग) चित्तानुपस्सना (घ) धम्मनुपस्सना

न्यासः—विपञ्चितञ्जु पुग्गल धाय्बलय् छु खं
ध्वीके फु ?

लिसः—संक्षिप्त धर्म—देशनायात यदि विस्तृतरूपं
ध्वीका बिल धाःसा मार्गफल सुनां लाय्
फे ईपि हे विपञ्चितञ्जु पुग्गल खः ।

न्यासः—बोधिसत्व सिद्धार्थकुमारयात वृक्षदेवता
भापिके बिया थः मालिकनीयापाखें
तधिम्ह न्याय्या सम्मान प्राप्त याःम्ह
दासि सु ? अले मालिकनी सु खः ?

लिसः—दासि—पुण्णा, मालिकनी—सुजाता ।

न्यासः—बोधिसत्व सिद्धार्थ सुयापाखें लुंया
गुनपातय् क्षीर भोजन प्राप्त यात ? अले
व गनयाम्ह खः ?

लिसः—सुजातायापाखें । सेनानि गांयाम्ह ।

न्यासः—“जन्म जुयाकथं सिद्धार्थं न्हयपवः पलेस्वां
नं पत्ताः छिता कयन धकाः ललितविस्तर
व बुद्ध धरित्र थें जाःगु ग्रन्थय् धेतःगु
बाखंयात जनजीवन सश्रद्धां पत्याः याना
च्वंगु दनि, धव हे नातां सिद्धार्थयात बुद्ध
भगवान् अवतार धकाः पुज्याना च्वंगु
दु ।” धव सुयागु धापू खः ?

लिसः—प्रा० जनकलाल वैद्य ।

दकसिवे बल्लाम्ह मनु व खः गुम्हस्यां थःगु तं व इर्थायात त्याके फे ।

— के. श्री धम्मामन्द

मुक्तिया लँपु

सफु

पञ्चकुम्भ

प्राणान्त

- सुचिन्मन शक्य

- सोमकाजी शाक्य
भोत

दुःख दुःख घकाः न्हाक्व हे हाःसां
सुख मुना नं व्युवैमखु
दुःखया मूल मनया तृष्णा
मपवीकं ध्व दुःख तनी मखु ।

धःत मुनां छुं धाङ्गु मयःथें
चवने मफु स्वैतं छुं हे मघासे
थुलि खैं कीसं ध्वीके मफुसा
सुखया आस हे याय्गु गये ?

फुक्क अनित्य सीकसीकं
तोते मफु स्व छुंनं मुनानं
ज्ञान दयां जक गाःगु मखुत
तृष्णा ध्व मनया तंके मफय्कं ।

मनुष्य जन्म दुर्लभ तःसकं
छोय्मते सितिकं जीवन थुगु
शील समाधि प्रज्ञा मदय्कं
मुक्तिया लँपु खनी मखु ।

ए सफ, ध्व जगतया अज्ञानि तय्त,
ज्ञान विवेकया मत च्याका व्यु,

छंगु आत्मायागु आखः यात,
जि अति हे माया यानागु दु,

छंगु ज्ञानया खँयात ध्वीका,
नुगलं निसैं छन्त स्वागत दु,

छाय्कि थुकी बुद्धया अमूल्यगु,
उपदेशत दुध्याना च्वंगु दु,

थौया विश्वं छंगु मू सीका,
छंगु प्रति श्रद्धातैच्वंगु दु ।

छंगु ज्ञानया हे भलसा कयाः,
मनूत सज्जन जुया च्वंगु दु ।

卐

मनू हे जिम्मेवार !

पवित्रताया चिं

— धम्मानन्द

— माधवी, यल

बुद्धं घया विज्याइ कि मनू थःहे थःगु लक्ष्य (भविष्य) दय्कीम्ह खः । थःगु भाग्यया दोष बीत मेपि सुं मदु छायाःसा थःगु जीवनया लागी थःहे याकःचा जिम्मेवार खः । थःगु जीवन बांलाःगु वा ध्वगीगु वं थम्हं हे दय्की ।

बुद्धं घया विज्याइ कि मनुखं हे फुक्कं दय्की । कीगु दुःख, ग्याःपह व दुर्भाग्य फुक्कं कीसं थःपिसं हे दय्कागु खः । की मेगु छुकि नं मखु, थःगु हे मन व हृदयया अपूर्णतां पिहां वैपि खः । की न्हापा न्हापा लोभ, घृणा व मोहया वशयलाना च्वनागु मभिगु ज्याया हे परिणाम खः । थथे कीसं थःपि हे थुजोगु फुक्कं दय्कागु जूगुलि, थुमित मदय्केगु शक्ति नं कीके थःपिके हे दुने दु ।... यदि मनूया मनयात बांलाक वशय् तय्गु अभ्यास मयात घाःसा वं छुं नं समस्या, मेगु न्हूगु समस्यात उत्पन्न मयाय्कं, समाधान याय् फे मखु ।

बुद्ध-धर्म खोल मखु
म्हासु चिन्ह ब्वेतय्त मखु
थ्व छगू पवित्रताया चिन्ह खः ।

बुद्ध-धर्म लोभि मखु,
तःमिपि जक हेकीगु
थ्व छगू उदारताया चिखः

बुद्ध-धर्म स्वार्थी मखु
पक्षपाति मिखा ब्वैम्ह
थ्व छगू समानताया चिखः

बुद्ध-धर्म अति पण्डित मखु
गथे घाइ अथे याइम्ह खः
थ्व छगू यथार्थताया चिन्ह खः

(What Buddhists Believe सफुति हीकूगु)

卐

अनिच्चावत संखारा

आनन्दकुटीया निर्माणय् दकसिबय् न्हापां १९९८ सालय् २००१- तका दां चन्दा बियाः न्हाचिला दीम्ह, भिक्षुपिनिप्रति अगाध श्रद्धा तयाः सेवा यानादीम्ह क्षेत्रपाटीया वादली नानि उपासिका गत कार्तिक महीनाय् थ्व अनित्य बेह तोताः दिवंगत जुल । वय्क नं आनन्दकुटी निर्माणय् जक अगुवा जुयादीगु मखु अनच्चर्वपि भिक्षुपिनि लागी दैय् छमुदि वानं अखण्डरूपं दान याना दीगु लुमंके बहगु खँ खः । वय्कलं याना दीगु पूण्यं वय्कःयात निर्वाण सुख लाभ याय्त हेतु ज्वीमा धकाः आनन्दकुटी दायक सभां कामना याःगु दु ।

१६ श्रुत्यां

- (१) 'धर्मकीर्ति विहार' ये देशयु नःघलयु सीधः विहार दुने दु । ध्व ई. सं. १९६६ स अनगारिका धम्मवतीया नेतृत्वयु स्थापना जूगु खः । थुकिया उद्देश्य साधारण बौद्धतयुत थेरवाद बुद्धधर्म ध्वीके वीगु, मिस्तयुत विभिन्न क्रिया-कलापयु न्ह्यचीकेगु, मस्तयुत बौद्ध शिक्षायु प्रशिक्षित यायुगु, युवकतयुत बुद्धधर्म अध्ययन याकेया लागी प्रेरणा वीगुया नापं इमिगु दैनिक जीवनयु बुद्धधर्मया अभ्यास याकेया लागी प्रोत्साहित यायुगु, ध्याना-चारया लागी संगठन यायुगु व नेपाः व विदेशया बौद्ध तीर्थस्थल चाःहीकेगु व्यवस्था यायुगु खः ।
- (२) गौतम बुद्धं व्यपार यायुया लागी स्वता गुण मदयुकमगाः धकाः कना बिज्याःगु दुः—
(क) कुशाग्रबुद्धि
- (ख) व्यवहार कुशलता
(ग) मूल्य निर्धारण यायुगु क्षमता
- (३) सदाचारी जुयाः शीलवान् ज्वीफत धाःसा लाभ ज्वीगु न्याता खँः—
(१) याकनं धनी ज्वी छायाकि मेपिसं पत्याः याइ ।
(२) कीर्ति व प्रशंसा प्यंगु दिशायुनं न्यनी ।
(३) न्ह्यार्थेयाःगु सभायु वंसां निर्भयु ज्वी ।
(४) सीत्यःगु इलयु बेहोशी ज्वीमखु अले कष्ट नयुमाली मखु ।
(५) सीधुंकाः नं दुर्गती लाइ मखु ।
- (४) तत्कालीन सामाजिक वातावरणया सम्दर्भयु गौतम बुद्धं 'बहुजन हिताय' याना बिज्याःगु चिन्तनं हे सामाजिक जीवनया लागी उपयोगी जक मखु व्यावहारिक नं जूगु 'पञ्चशील' या प्रादुर्भाव जूगु खः ।

WHAT IS THIS RELIGION ?

- K. Sri Dhammananda

REAP WHAT YOU SOW

This religion satisfies man's most profound and lofty aspirations and yet is able to bear the stress and strain of man's everyday life, helping him in his contact with his fellow men, besides giving a purpose in life. It does not instil fear in people. "Good begets good and bad begets bad." "Every action has its reaction." These are universal laws. This religion fully agrees with these laws, hence people have to reap what they sow." Evil deeds are perpetrated by people due to their own greed, anger and ignorance. Such weaknesses can be overcome through self-reliance. Pleasure and pain which people experience in this world are not due to some external influences but are the result of the good and bad actions, which they themselves have committed.

committed. For this very reason, this religion says: "We are the results of what we were, and we will be the results of what we are."

According to this teaching, cause and effect play a very important part in every life. In a circle of cause and effect a first cause is inconceivable for cause ever becomes the effect and the effect in turn becomes the cause.

A GREAT TEACHER

The founder of this unique religion is not a myth but a Great Teacher who really lived in this world. He never tried to introduce himself as a supernatural being but as a human being who realised the truth, the secret of life and the real cause of suffering and happiness. To-day this Teacher is not only honoured by hundreds of millions of his followers but also by

every cultured and intellectual man throughout the world. This Noble Man, this Liberator, this Social Reformer, This Democrat, this Inciter and Inspirer into higher living passed away at the age of eighty leaving behind a message for humanity to be made use of, to again happiness in this existence and the existences to come and to finally attain permanent peace and happiness.

The Great Teacher comforted the bereaved by His consoling words. He helped the poor that were neglected. He ennobled the lives of the deluded and purified the corrupted lives of criminals. He encouraged the feeble, united the divided, enlightened the ignorant, clarified the mystic, guided the benighted, elevated the base and dignified the noble. Both rich and poor, saints and criminals loved Him alike. Despotic and righteous Kings, famous and obscure princes and nobles, generous and stingy millionaires, haughty and humble scholars, destitutes, paupers, down trodden scavengers, wicked murderers, despised courtesans—all benefitted by His words of wisdom and compassion.

His noble example was a source of inspiration to all. His serene and peaceful countenance was indeed soothing sight to the pious eyes. His message of peace and tolerance was welcome by all with indescribable joy and was of eternal benefit to everyone who had the fortune to hear and practise it. His iron will, profound wisdom universal love, boundless compassion, selfless service, historic renunciation, perfect purity, magnetic personality, exemplary methods employed to propagate His Teachings and His final success—all these factors have compelled about one fifth of the population of the world today to hail this teacher as their supreme religious master.

This noble Teacher sacrificed his worldly pleasures for the sake of suffering humanity to seek the Truth in order to show the path of deliverance from suffering. He visited the poor people whilst Kings and Ministers visited him. For forty five years after his enlightenment he had dedicated himself for the sake of suffering humanity.

ध्यान र समाधि

मानव-समाजको उन्नतिको लागि मानिसले विभिन्न प्रकारका प्रयास गरेका छन् र उपाय सोचेका छन् । मानिसले चाहे अनुसारको समाज खडा हुन नसक्दा भने समाज-सुधारकहरू निराश भएका छन् । भौतिक उन्नति हुँदा समाजको उन्नति भयो भन्नमा कुनैपनि विवेकशील व्यक्ति सहमत हुन सक्तैन । स्वच्छ दिमाग र सक्रिय मन नहुनेजेल मानव सुधिएको मानिंदैन । मानव स्वयं नसुधिएँ मानव-समाज सुधिएँदैन भन्ने कुरा सन्ध्या सामाजिक राष्ट्रसेवकको अनुभवले बताउने कुरा हो । मानिसले जतिमुकै प्रयत्न गरेतापनि समाज उँभो लाग्दैन बरुसम्म एउटा कुरामा ख्याल राखिंदैन, त्यो कुरा हो ध्यान र समाधि ।

ध्यान र समाधि भित्र मानवमन स्थिर रहन्छ । विचलित भएका मानिसद्वारा नै समाज उँभो लाग्न सक्छ भन्ने सोच, द्वेष, मोह र विकृतिले समाज झिलझिल भई मानिस दुःखको भूमरीबाट उत्र्न सक्तैन ।

मानव-समाजलाई नभैँनुहुने अंग भनी भगवान् बुझ्ने शील समाधि र प्रज्ञा अर्थात् सदाचार, एकाग्रता र विवेक-बुद्धिलाई ओल्याउनु भएको छ । आवश्यक कुरा-लाई मनमा लीन गर्नु ध्यान हो । मन कुनै आलम्बनमा बस्न भइरह्यो भने मानिस ध्यानस्थ हुन्छ । तब एकाग्र

हुन्छ । अनि मन चंचल हुँदैन । तर समाधि भनेको चित्तको एकाग्रता मात्र होइन र चित्त एकाग्र हुँदा उत्तम समाधि भनिंदैन । सम्यक् समाधिको लागि चित्तधारालाई शुद्ध तुल्याउनु अर्थात् हृदय पवित्र पार्नु अति आवश्यक छ । कुशल चित्तको एकाग्रतालाई समाधि भनिन्छ र चित्तलाई दमन गर्नु नै पनि समाधि हो, अनि समाधिद्वारा तटस्थ हुनसक्नुपर्छ । कुनैपनि कुरामा अनवलिप्त भँइरहनुपर्छ । चित्तलाई दमन गर्न सकिएन भने आलम्बनमा आकर्षित भएर लोभ, द्वेष र मोहले चित्तलाई दूषित गराउँछ । चित्त दूषित हुनु समाधि कमजोर हुनु हो । समाधि कमजोर भएमा अर्काको दोष मात्र देख्ने हुन्छ र आफ्नो दोष देख्ने हुँदैन । यसले गर्दा मानिस अन्तमुँखी हुन सक्तैन । अन्तमुँखी हुन नसक्नाको कारणले नै आजको समाजमा अशान्ति भइराखेको छ । यही अशान्ति रोकन ध्यान र समाधिको आवश्यकता छ ।

विकासक्रममा राजनीति, व्यापार र उद्योग बादि जतिमुकै महत्त्वको भएपनि भौतिकवादी समाजमा समाधि र ध्यान नै उपयुक्त सुखशान्तिको माध्यम हुनसक्छ । यसको लागि शिक्षानीति नै पनि यसतर्फ ठुकेको हुनुपर्छ भन्ने हाम्रो धारणा छ ।

वीर्यद जतिविधि

प्रव्रज्या समारोह

श्री द्वारिका दास श्रेष्ठ ठेहटी र रस्तमाथा शाक्य ठेहटी क्वाःबहालद्वारा निर्माण भइरहेको विष्णुमति, लुति, काठमाडौंस्थित संघाराम विद्यापीठमा नेपालका सबैभन्दा जेठा भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविरको उपाध्यायत्वमा दशजना कुलपुत्रहरूको प्रव्रज्या समारोह सम्पन्न भयो ।

भिक्षु प्रज्ञानन्दबाट शील प्रदान गुरुभई बुद्धपूजा समेत सम्पन्न भएको त्यस समारोहमा समारोहका मुख्य व्यवस्थापक तथा संघाराम विद्यापीठका प्रधानाचार्य भिक्षु अश्वघोष महास्थविरले संघारामको परिचय दिनुभयो ।

समाजकल्याण गर्ने उद्देश्यले त्यस खेर गइरहेको सार्वजनिक पर्ती जग्गामा करीव रु. एक लाख पचास हजार खर्च भई एउटा बुद्ध मन्दिर, एउटा आवासगृह, दुईतल्ले डाईनिंग हल र शिक्षक निवास, भान्साघर र चर्ची आदि निर्माण भइसकेको त्यस संघाराममा हाल निर्माण अपूरै भएपनि प्रव्रजित भ्रामणेरहरूलाई पालि तथा बौद्ध परियत्ति शिक्षा सहित अंग्रेजी, संस्कृत, नेपाली, नेपाल-भाषा आदि भाषाहरू समेतको ज्ञान दिलाउने कक्षाहरू यही महीनादेखिनै शुरूहुने भएको छ । उक्त संघारामको रेखदेख गर्ने गरी सुपरिवेक्षकको रूपमा भिक्षु मैत्री रहनु-भएको छ ।

थेरवादी परम्परानुसार शपथग्रहण आदि विधि-पूर्वक बलम्बुका ५ जना र पाटनका ५ जना कुलपुत्रहरूलाई प्रव्रजित गराई नयाँ नामकरण समेत गरायो । प्रव्रजित हुनेहरूमा—

१. लक्ष्मीदास महर्जन - भद्रीय भ्रामणेर
२. जीवन श्रेष्ठ - उपतिस्स भ्रामणेर
३. सुवन श्रेष्ठ - सद्धातिस्स भ्रामणेर
४. पुरुषोत्तम नकर्मो - आनन्द भ्रामणेर
५. गौतमरत्न शाक्य - कोलित भ्रामणेर
६. भान्दास महर्जन - मंगल भ्रामणेर
७. वरुण शाक्य - घम्मिक भ्रामणेर
८. महेंद्र महर्जन - शोभित भ्रामणेर
९. विश्वन्तर शाक्य - कोण्डञ्ज भ्रामणेर
१०. सानुकाजी महर्जन - विनीत भ्रामणेर, हुन् ।

उक्त समारोहमा प्रव्रजित हुनु गिर निहुराई विनीतभाव अपनाउनु र चौरको सम्मान गर्ने सिक्नुको लागि हो भन्नुहुँदै भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरले प्रव्रजित भएकाहरूलाई प्रतिज्ञा भंग गर्न नहुने र आचार्यप्रति सश्रद्ध सम्मानका साथ गुरु शिष्यको सुमधुर सम्बन्ध कायम राख्नुपर्ने कुरा सम्झाउनु भयो । पहिलो पल्ट काषाय वस्त्रपहिरी अनेक संकट छेली काठमाडौंमा बौद्ध कण्डाको परिचय गराउनुहुने भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविरको सराहना

सर्वे नेपालीले बर्तमान, बर्ती र बाइनेस आदि देशमा राम्रै जान्नेछन् हुन्। शिक्षा दीक्षा दिन बाहुनले र नेपालमै किन विद्वित दीक्षा गर्नुने भन्ने बाइलेण्ड र श्रीलंका-यामीहरूको सुझाव समेतलाई हृदयगत गरी यसप्रकारको सम्पन्न नेपालमै भिक्षु आचर्यकेन्द्र बनाएको कुरामा कुशी व्यक्त गर्नुहुँदै भिक्षु अनुमानन्दले सारबन्धित धार्मिक प्रवचन गर्नुभयो ।

युनसुकेँ वन वा जाति भएपनि विधिपूर्वक काषाय कल्प धारण गरी पिण्डपात्र ग्रहण गरेपछि चाक्यपुत्र हुनुभन्थे । प्रव्रज्या पाउनु दुर्लभ छ । आफ्नो प्रतिष्ठा बाक्ने बनी जीवन सुधार तथा मोक्ष प्राप्त गर्नु प्रव्रज्याको मूल उद्देश्य हो भने शासन उत्पत्ति पनि यसको अर्को लक्ष्य हो । यसरी व्याख्या गर्नुहुँदै वहाले भन्नुभयो—अरु धर्ममा महिलावर्गले मोक्षप्राप्तिमा सरिक हुन सकिदैन भन्ने धारणा छ भने बौद्ध धर्ममा स्त्री-पुरुष दुवैले मोक्ष प्राप्त गर्न सक्छन् ।

उक्त समारोहमा उपत्यकाका भिक्षुहरू र अना-गारिकाहरूको उपस्थितिका साथै श्रद्धालु उपासक उपस्थितिकाहरूको अपार उपस्थिति थियो । उपासक उपस्थितिलाई जलपान र भिक्षु अनागारिकाहरूलाई भोजन समेतको प्रबन्धका साथै २०३८ मार्ग १३ गते बनिवारका दिन यसप्रकारको पहिलो ऐतिहासिक प्रव्रज्या समारोह सम्पन्न भयो । तबदीक्षित श्रामणेरहरूलाई सल्लाहमा उपासिकाले संख्या सहित आवश्यक चीजहरू दान गर्नुभयो । उक्त दिनमा रु. ३०००१-चन्दा प्राप्त भएको छ ।

शोकसभा

धर्म र शान्तिका निमित्त विश्वसम्मेलन, नेपाल सरकारका सचिव श्री जाशाराम चाक्यको आयोजनामा गत कार्तिक ४ गते देहावसान भएका हिन्दू र बौद्ध दर्शनका

प्रधान विद्वान् तथा समन्वयका पक्षपाती महामण्डलेश्वर स्वामी ईश्वरानन्दको पुण्यस्मृतिमा बाल्मीकि क्याम्पस पछाडिको नयाँ बृद्ध मन्दिर स्थलमा शान्ति कामना गर्दै एक शोकसभा सम्पन्न भयो ।

बुद्धपूजा

दिल्लीबजार र बागबजारका उपासक-उपासिका-हरूको आयोजनामा फुलचोकी डाँडास्थित बौद्ध स्तूपमा भिक्षु मैत्रीको धर्मदेखना सहित बुद्धपूजा कार्यक्रम सम्पन्न भयो ।

द्वितीय एशियाली धर्म तथा शान्ति सम्मेलन

द्वितीय एशियाली धर्म तथा शान्ति सम्मेलनको दिल्लीमा भएको नवेम्बर ७ देखि ११ सम्मको सम्मेलनले नेपाली प्रतिनिधि श्री देवेन्द्रराज उपाध्यायलाई आगामी पाँच वर्षका निमित्त एशोसिएट् सेक्रेटरी जनरलमा निर्वाचित गर्‍यो । साथै सम्मेलनले नेपालबाट बौद्ध प्रतिनिधिका भिक्षु सुमंगल र हिन्दू प्रतिनिधिका खेमराज केशव शरणलाई डाइरेक्टर रूपमा निर्वाचित गर्‍यो । भिक्षु सुमंगल सम्मेलनका संस्थापक डाइरेक्टर रूपमा सन् १९७६ देखि रही आउनु भएको छ, एवं दिल्ली सम्मेलनमा उहाँको पुनः निर्वाचन भएको हो । उक्त सम्मेलनमा चीन, जापान, कोरिया, फिलिपिन्स, इण्डोनेशिया, सिंगापुर, मलेशिया, थाइलैण्ड, बंगलादेश, भारत, श्रीलंका र पाकिस्तानका प्रतिनिधिहरूका अतिरिक्त संयुक्त राज्य अमेरिका, अष्ट्रेलिया र जर्मनीका पर्यवेक्षकका रूपमा बौद्ध हिन्दू ईसाई, शिन्तो, इस्लाम, जोरोएस्ट्रियन धर्मका नेताहरू एवं देशका प्रशिद्ध बौद्धिक नेताहरूले भाग लिएका थिए ।

पुस्तक परिचय

लुम्बिनी (ऐतिहासिक पद्य)

लेखक - शिवभक्त शर्मा

प्रकाशक - श्रीमती उमिला न्योपाने

भाषा - नेपाली

मूल्य - रु. ७/-

१५२५ औं बुद्ध-जयन्तीको शुभ उपलक्षमा प्रकाशित यस ग्रन्थ "सर् एड्विन आर्नोल्ड" ले लेखनु-भएको LIGHT OF ASIA ग्रन्थ शैलीमा लेखिएको छ । भगवान् बुद्धको जीवनी, उनका उपदेश तथा सत्य सन्देश आधुनिक ढंगले व्याख्या तथा विश्लेषण भएको उक्त ग्रन्थमा बुद्धको जन्मभूमि लुम्बिनी र बुद्ध हुर्केको शाक्य जनपद कपिलवस्तुको पनि वर्णन गरिएको छ । ग्रन्थ रुचिकर तथा पढ्न योग्य छ ।

लसकुस

परमपूज्य दलाई लामाजु कालिम्पोङ्ग बिज्याःगु सुअवसरय् २७।१०।१९८१ खुनु स्थानीय धर्मोदय विहारय् भव्यरूपं स्वागत समारोह यानाः वसपोलप्रति सम्मान प्रकट यात । उगु स्वागत समारोह कालिम्पोङ्ग धर्मोदय सभाया आयोजनाय् जूगु खः । श्री पुरुषोत्तम श्रेष्ठं स्वागतया लागी माःगुतक सहयोग बियादीगु खः ।

लःया व्यवस्था

ने. सं. ११०२ कछला गाः ८ बिहिबार निहन्य स्वयम्भू ल्युने सरस्वति खःयाथाय् च्वंगु न्हूगु होय्चेन थुम्जे छोयलिङ्ग गुम्बाय् लः थ्यकेगु ज्या पूवंगुया लसताय् छम्

समारोह जुल । गुम्बाया लामाजुपिनिगु प्रायेनां सुरु जूगु उगु समारोहय् गुम्बाया छ्याञ्जय् नामगेलं अन कायादीपि सकल चन्दा दातापिन्त लसकुस याना दिल ।

गुम्बाया धर्मगुरु धुप्यो रिम्बोछे लामां सकल चन्दा दातापिन्त सुवाः व सुभाय्बिसे कीगु जीवनय् धर्मया तःधंगु महत्व व उपयोगिता दु धंगु खँ बांलाक ध्वाय्इका बिज्यात । अथे हे जीवन अनित्य, उर्कि धन, सम्पत्ति व थ धितिपिनिगु मायामोह त्वःताः धर्मय् चित्त वंके माल धकाः धया बिज्यात । श्रद्धां ब्यूगु दानया फल अवश्य दइ, थज्यःगु दानं बोधिचित्त प्राप्त जुइ धकाः नं धया बिज्यात ।

श्रीलंकां कायादीम्ह बौद्ध विद्वान् प्रेमरत्नमं महायान व धेरवाद ज्ञान प्राप्त यायेगु लैपु खः, थ्व फुक्कया नं विभिन्न स्तरया मनुतय्त बुद्धधर्म ध्वाय्इकेत ग्वाहालि याइ । अर्थ थुइका ज्या यानायंके फुसा कीसं कीगु जीवनया लक्ष्य ताःलाके फइ धकाः नं धया बिज्यात ।

निर्दे न्ह्यःनिसें दय्कावःगु थुगु गुम्बाय् ३७ म्ह लामा भिक्षुपि दु; व्रत व ध्यान च्वनीपि उपासक उपासिकापित नय्गु, च्वनैगु व पुजा याय्गु व्यवस्था उगु गुम्बाय् दु । चन्दा दातापिपाखें भाजु प्रत्येकमान तुलाधरं नवाना दिल । भाजु मेवाकाजी कसाः नं चन्दा दातापिनि नामावलि व गुम्बाय् लः थ्यकेत जूगु त्याःचाःनं न्यका दिल । आःतक ३९,०००।- दामं उप्वः खर्चं जुइ धुंकल । दुहांवःगु दां तका ३०,७९६।- खः, नापं २० घोडाया मोटर १ व ३० पु पाइप प्राप्त जूगु दु । गुम्बाया पिने सार्वजनिक हिति छ्धाःनं तया ब्यूगु दु ।

उक्त समारोहय् सहायक मन्त्री भाजु तिलक बहादुर नेगीनं काःगु खः । समारोह सिधय्व चन्दा-दातापिन्त हनेकथं गुम्बापाखें खाता व क्वखा क्वखाय्केगुया नापं तके त्वंकेगु ज्यानं जुल ।

तान्सेने कठिन उत्सव

बुद्ध सम्बत् २५२५ कार्तिक २६ गते (२०३८)

सकिमिला पुन्ही खुनु श्रीमती विष्णु कुमारी बज्जाचार्यायागु ८४ वर्षया जंकुया लसताय् कठिन चीवर महोत्सव भव्य-कथं सम्पन्न जुल ।

श्री जुठेला, भक्तलाल, सन्तलाल, चुनुलाल, हृपलाल बज्जाचार्यापिनिगु छेँ सिलखानात्वालं कठिन चीवर यात्रा याना स्थानीय आनन्द विहारे भिक्षु संघयात दान बिल । अर्ननिसेँ जुलूसया रूपे ज्ञानमाला आदि भजन सहितं स्थानीय होलन्दी विहारे वना बुद्धपूजा व भोजन संभ्रह जुल । उक्त अवसरे भिक्षु कुमार काश्यप व भिक्षु अश्वघोषपिनिपाखेँ धर्मदेशना जुल । सन्तुलालपिनि छेँ भिक्षुसंघ बिज्याका सुखन्हापनं परित्राण पाठ याकेगु मंगल कार्यं नं सम्पन्न जुल । उक्तदिने "पाल्पा ढांका टोपी" परिवारं होलन्दी विहारया लागी स्वंगू संख्या व बुद्ध मन्दिरया लागी टेबल छग दान न्युगु दु ।

साप्ताहिक धर्मदेशना

नेपाल सम्बत् १९०२ कछला (२०३८) मंसिर ४ गते तानसेनवासी श्री मोतिकाजी शाक्य व दिलमाया शाक्यपिनि ७७ दै ७ ला व ७ दिन क्यंगु शुभ जंकुया उपसस काठमाडौंनिसेँ भिक्षुपि बिज्याका कार्तिक २७ कतेनिसेँ स्थानीय भिमसेन टोलय् ३ मंसिरतक धर्मदेशना कार्यक्रम जुल । धर्मदेशनाय् भागकै बिज्यापि भिक्षु अमृतानन्द महास्थविर, भिक्षु सुबोधानन्द, भिक्षु अश्वघोष, भिक्षु कुमारकाश्यप, भिक्षु बोधिसेन व अनागारिका धम्मवती ।

भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरं धर्मदेशना याना बेबिज्यात जंकु याय्गु धंगु थेरवादी भिक्षुपिनि लागी छुं

ज्ञानसूत्रमि

महत्त्वपूर्णु सम्बन्ध मदुगुसां गृहस्थीपिनि लागी महत्त्वपूर्णु जू । न्ह्यागु उपलक्ष कया: नं पुण्ययाना जीवन सुधार याय्गु व त्याग याय्गु बांलागु खँ खः ।

वसपोलं बुद्धया कुलभूमि कपिलवस्तु (तिलौराकोट) या वारे ऐतिहासिक कथं चर्चा याना भारतीय पुरातत्व विभागयापिसं तःधिकम्ह ङां चिकिधिकम्ह ङा यात नुनेबेँ जागु नीति अपने याना पिपरहवायात कपिलवस्तु याय्गु कुतः याना च्वंगु खँ धैबिज्यात ।

अन्ते बुद्धधर्मे माँ-बौ व काय्-म्ह्याय्पिनि बिचे घनिष्ठ स्वापु दैगु हे परस्पर कर्तव्य पालन कथं खः । निखेँ नं कर्तव्य पालन जुल धाःसा पारिवारिक जीवन सुखमय ज्वीगु खँयात बुद्धकालीन घटना हयाः ष्वाध्वीका बिज्यात ।

श्री मोतीकाजी शाक्यया छेँ स्नेहयुक्तं भिक्षुसंघ बिज्याका परित्राण पाठ जूगु व ४ गते खुनु संघदान याना जंकुया कार्यक्रम धार्मिकपूर्वकं सम्पन्न जूगु समाचार दु ।

महाचैत्य विहारे धर्मदेशना

तानसेनया महाचैत्य विहारे अनगारिका धम्मवती-पाखेँ २९ कार्तिकनिसेँ मंसिर ३ गते तक सार गभित धर्मदेशना याना बिज्यात ।

चर्चा दु तानसेने थुउसि काठमाडौंनिसेँ भिक्षुपि व अनगारिकापि बिज्याना गुगु कथं विभिन्न विषय कया धर्मदेशना याना बिज्यागु खः व अपूर्व जू । बुद्धधर्म अद्ययनया विषय खः धंगु बुद्धिजीवि वगंया बिचे चर्चा जूगु समाचार दु । पाल्पा तानसेनया लागी धर्मदेशना कार्यक्रम चिरस्मरणीयगु घटना खः धंगु आपासिया धारणा खः ।

लुम्बिनी प्रव्रजित

आनन्दभूमिया कर्मठ सहयोगी व छम्ह लेखक श्री सम्यक् रत्न बज्राचार्य लुम्बिनी भिक्षु अनिरुद्ध महास्थविरया आचार्यत्वय् सम्यक्ज्योति श्रामणेरया नाम प्रव्रजित जूगु दु ।

पुण्यस्मृतिस दान

दिवंगत पिता न्हुछेराज (दाइचा) शाक्यया पुण्यस्मृतिस त्रिशूली वासी बीरबहादुर शाक्यं आनन्दभूमियात रु. १००।- प्रदान याना बिज्यागुलि आनन्दभूमि परिवारपाखें सुमाय् दु ।

ट्यांकी दान

स्वर्गीय तारावीरसि कंसाकारया पुण्यस्मृतिस भोतया दछुटोलय् च्वंगु शिक्षा सदन निम्नमाध्यमिक स्कूलयात श्रीमती हेरादेवी कसाः नं १४० ग्यालन न्ह्यंगु लःया ट्यांकि छगः प्रदान याना दिल ।

अथे हे बनेपाया वांख्यलय् च्वंगु चैतन्य निम्न माध्यमिक स्कूलयात २०० ग्यालन न्ह्यंगु ट्यांकि छगः जापानया छम्ह नागरिक भाजु हाजिमां तया न्यूगु दु ।

नव निर्मित संघारामयात नं आनन्दकुटी विहारपाखें १४० ग्यालन न्ह्यंगु लःया ट्यांकि छगः भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरं प्रदान याना बिज्यात ।

सकिमिला पुन्हीखुन्हु कार्यक्रम

पुन्ही पत्तिकं आनन्दकुटी विहारय् बौद्ध क्रियाकलापया सिलसिलाय् सकिमिला पुन्हीखुन्हु नं आनन्दकुटी

विद्यापीठया मस्तय् बौद्ध प्रार्थना कार्यक्रम शुभ जुल । स्वयम्भू ज्ञानमाला भजन तथा शीलप्रार्थनां लिपा बुद्धपूजा याकाबिज्यासे भिक्षु मैत्रीं धैबिज्यात—पुन्ही पत्तिकं छुं नं छुं बौद्ध घटना सिद्ध जूगु खनेदु । कीसं बौद्ध घटनात छु छु जुल धंगु खें सीकातय् बहजू । सकिमिला पुन्हीखुन्हु बौद्ध साहित्यय् उल्लेख जुया च्वंगु कथं (१) कठिन चीवर दान याय् ज्यूगु अन्तिम दिन (२) प्रथम पटक भिक्षुपिन्त “चरथ भिक्खवे चारिकं बहुजन हिताय बहुजन सुखाय...” धकाः धर्मदूत यात्रा न्ह्यबवाका बिज्याःगु (३) स्वम्ह जटिलपि (उरुवेल नदी व गया काश्यपपि) बुद्धया शरणय् वःगु (४) सारिपुत्र भन्तेया परिनिर्वाण आदि । धर्मदेशनाय् भिक्षु सुमेध थाइल्याण्डय् बुद्धधर्म विषये चर्चा याना बिज्यात । भोजनोपरान्त भिक्षु प्रज्ञारश्मिपाखें धर्मदेशना नं सम्पन्न जुल ।

भोजनया लागी कोष

आनन्दकुटी विहारे बिज्याना च्वंपि भिक्षुपिनि भोजनया लागी आनन्दकुटी दायक सभाया कर्मठ कार्यकर्ता बेखारत्न उपासक तेबहाःपाखें छगू कोष खडा याःगु दु । उगु कोषया लागी सहयोग बियादीपि :—

भिक्षु अनिरुद्ध महास्थविर	३२००।-
रत्नबहादुर बागबजार	१०००।-
बेखारत्न व श्रीमती मिश्री तेबहाः	२००।-
सानुमान असन	५०।-
बेखानारायण कमलाछि	२००।-
गम्भीरमान	१५।-
गणेशमान भक्तपुर तचपाल	२५।-
रामकृष्ण भक्तपुर तचपाल	२५।-

आनन्दकुटी विहार गुठीया ०३८-०३९ या बजेट प्रस्तावित

आनन्दकुटी विहार अनुदान

लये ५००।- दरं दच्छिया	६,०००।-
आनन्दभूमि लये ५००।- दरं दच्छिया	६,०००।-
कार्यालय लये ५००।- दरं दच्छिया	६,०००।-
आनन्दकुटी सेवक लये १३०।- दरं दच्छिया	१,५६०।-
टेलिफोन लये १००।- दरं दच्छिया	१,२००।-
आफिसमसलन्द लये १००।- दरं दच्छिया	१,२००।-
धर्मप्रचार लये ३००।- दरं दच्छिया	३,६००।-
प्रकाशन दच्छिया	३२,०००।-
स्वास्थ्यउपचार लये ३००।- दरं दच्छिया	३,६००।-
धर्मालोक जयन्ति दच्छिया	१,०००।-
मरम्मतसंभार दच्छिया	१,२००।-
अतिथिसत्कार दच्छिया	१,२००।-
भैपरिआउने लये ५०।- दरं दच्छिया	६००।-

जम्मा टोटल ६५,१६०।-

धर्मप्रचार

धर्मकीर्ति विहारया आयोजनाय् नेपाल सम्बत् १९०२ कार्तिक २२ गते (२०३८) सक्वे वज्रजोगिनी च्वंगु पुलांगु चैत्यस बुद्धपूजा जुल ।

मंसिर २० गते शनिबारखुनु जामाच्चे नं धर्मकीर्ति विहारया आयोजनाय् त्रिरत्नगुण स्मरण जुल । निथाय् नं गुरुयं स्वार्थमय व कलहमय जीवन तापाके फे धैंगु बारे भिक्षु अश्वघोष, भिक्षु कुमारकाश्यप व अनागारिका धम्मवतपिसं घटनात्मक व्याख्या याना बिज्यात । ध्वनं

धैबिज्यात कि बुद्धपूजा जक याना च्वना कलह शान्त उषी मखु ज्यानं बालाका यकेमा । ध्व स्वीखुकोगु बुद्धपूजा खः । इतुं बहाःया चम्पावती परिवारपाखें सकसितं जलपान संग्रह जुल ।

भावना व धर्मदेशना

आनन्दकुटी विहारे प्रत्येक शुक्रवार साँफ ६ बजे- निसैं विपस्सना ध्यान अभ्यास जुया च्वंगुया थासे आः शनिबार पतिक सुथे ६.३० निसैं ७.३० तक जुल ।

अनं लिपा भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरपाखें विनय सफू महावग्गयाबारे धर्मदेशना ८.३० तक जुयाच्वंगु दु । न्हापा लिपा थुगुबारे धर्मदेशना मजुनि । न्यनातय् मागु खः धैंगु चर्चा दु ।

भिक्षु अमृतानन्द रूसे

शान्तिया लागी आशियान बौद्ध संघया कार्य कारिणी बँठकय् भागकाय् आचायं भिक्षु अमृतानन्द महास्थविर ध्व हे महीनाया मंसिर २६ गते रूसे बिज्याइगु दु । भिक्षु ज्ञानपूर्णिकं नं लण्डनं उगु बँठके भाग काय् त बिज्याइगु समाचार दु ।

चीवर दान

लुम्बिनी च्वना बिज्याम्ह भिक्षु विमलानन्दं फिजो, चीवर व भिक्षु सुदर्शनं फिजो चीवर न्हूगु संघारामे हालसाले प्रत्रजित जूपि फिम्ह भ्रामणेरपिन्त दान ब्यूगु समाचार दु ।

राजगृह्य स्वन्हुयंकया सम्मेलन

२३ अक्टुवर १९८१ खुन्हु राजगृह्य परमाणु निशस्त्रीकरण फोरम (International Forum for Nuclear disarmament) या स्वन्हुयंकया सम्मेलनया समुद्घाटन जुल । लिपा उगु सम्मेलनय् भिक्षु कुशक बकुलया उद्घाटन स्वचुया लिपा डा. रिचाड फोक, श्री रबर्ट अल ड्रोड, डा. ओसमन्द जयरतनम् व श्री राधारमण-पिनिपाखें निशस्त्रीकरणया बारय् थःथःगु बिचार प्रस्तुत जुल । उगु समारोहया रत्न गिरि वर्वतय् जूगु समापन समारोहय् परमाणुशक्ति संपन्न राष्ट्रतसे परमाणु त्वावःया संवृद्धि व विस्तार तुरुन्त दिकाः पूर्ण निशस्त्रीकरण याय्त आह्वान जुल ।

राजगृह्य बेलुवन विहारया उद्घाटन व परमाणु निशस्त्रीकरण फोरमया उगु सम्मेलनय् ब्वति काःछाःपि प्रतिनिधितय्गु सम्मानय् बिहारया मुख्य मन्त्रिजु व पेट्टे बैंक अफ इण्डियाया पाखें दिवाभोज व रात्रीभोज नितांया आयोजना जुल ।

२४ अक्टुवर १९८१ खुन्हु बोधिज्ञान लाभ याय्न्हावः सिद्धार्थ गौतमं भिक्षु भेसय् वनाः भिक्षाटन यानाबिज्याःगु व बोधिज्ञान लाभ याय् घुंकाःलि दकलय् न्हापां जुजुप्रजा दक्वं दुगु विशाल जनसमुदाये धर्म-देशना जूगु व संसारय् दकलय् न्हापा वेणुवनारामया रूपय् बुद्ध विहार स्वीकार याना बिज्याःगु राजगृह्य भारतया राष्ट्रपति भाजु नीलम संजीवा रेड्डी पाखें वेणुवन विहारया समुद्घाटन जुल । प्राचीन वेणुवनारामया अन्तर-गतया भूमी हे थुगु वेणुवनविहार निर्माण जूगु

खः । थ्व विहारया १८० फीट हाकः, १८० फीट ब्याव १८० फीट जाः दु । थुगु विहार भारतय् आः दै च्वंगु बौद्ध विहारय्मध्ये दकलय् तःघंगु सीदैच्वंगु दु ।

समुद्घाटन ज्वीन्हावः विहार राज्यया राज्यपाल डा. एल. आर. किदवाइपाखें वेणुवन विहारया परिचय बियादीगुया नापं अन लिपा दय्यीगु जीवक वैद्यया स्मृती स्वनीगु आयुर्वेद विश्वविद्यालयया बारय् स्ववाना दिल । उगु समारोहय् नेपाःयापाखें भिक्षु सुदर्शनं घुंच्याका पुजा याना बिज्यात । वसपोलयात विहा-राज्य-सरकारं स्टेट गेष्ट याःगु खः ।

उगु समारोहय् थें चिधिकजि शाक्य व संघ रत्न तुलाधर सहित १७ म्हं, पोखरां अन-गारिका धर्मशीला व मीन बहादुर गुरूङ सहित ११४ म्हं सिद्धार्थ नगर भैरहवां ११ म्ह प्रतिनिधि ब्वति काःगु खः ।

ज्ञानमाला भजन-यात्रा

ज्ञानमाला भजनखलः स्वयम्भुया ग्वसालय् थ्व हे वंगु बखुंमद अष्टमि खुन्हु निगः मिनिबसय् ६५ म्ह यात्रुत च्वनाः न्हापां खुन्हु बाह्निबिसय् व वयां सति खुन्हु पूर्व २ नं. या नांजाःगु पुलांगु दोखा बजारया मूपूवातय् च्वंगु तगोगु प्राचीन चैत्यया न्हाःने दकलय् न्हापांगु ज्ञानमाला भजन जुल । अन बुलुंबुलुं स्यना वनाच्वंगु प्राचीन चैत्य भिकाः बांलाक संरक्षण याय्त श्रद्धालुपिसं फुफुथे ल्हापं तयाः ८०८१-तका दां मुंकल । यात्रुतसें ब्यूगु ल्हापंयात उपयोग यानाः बज्जकःमि, कालिगढ व मेपि ग्वाहालि याइपि खलःत मुंकाः अनया चैत्य भिकः वनेगु खँ क्वछित ।

अनया भाजु वेददास व भाजु चन्द्रकृष्णजु-
पसं दोखा बजारया विहार त्वाः, स्वयम्भु त्वाः,
मदि थासय् च्वंगु न्यागः खूगः ति ततःगोगु
प्राचीन पुरातात्विक चैत्यत रचनावना च्वंगु वयने
किल । प्रसिद्धम्ह भिद्धः दुगु उगु दोखा देशय्
गवान् बुद्धया बोधिसत्वावतार व अति हे
पांवालाःगु मूर्ति त नं स्वयाःलि अन दुगु प्राचीन
तूप आदिया जीर्णोद्धार याय्गु समित व श्री ५
सरकारया पुरातत्व विभाग ~~काठमाडौं~~
गपं श्रद्धालु दातापि, संघसंस्था व भजन खलः
आदिपिसं उगु पुननिर्माणया ज्या याकनं यानाः
इकिया संरक्षण नं याय्माल धकाः चाय्कूगु खं
तीदुगु दु ।

भिक्षु मैत्री श्रीलंकाय्

आनन्दभूमि पत्रिकाया छम्ह कार्यकर्ता
भिक्षु मैत्री गुम्ह तीर्थयात्रीतय्गु नेतृत्वयानाः
नच्छिया लागि श्रीलंका विज्यात ।

व्यापार्य् बुद्धछापतय्मदु

श्रीलंका—

देहिवाल—गालकिस्स म्युनिसिपल कौन्सिल-
लया सभां बुद्धया छापतयाः व्यापार्य् ट्रेडमार्कया
रूपय् छय्ले मदु धैगु निर्णय यात ।

देपुति मेयर भाजु जी. डी. पेरेराया
सभापतिस्वय् जूगु उगु सभाय् भाजु एल. नन्दसेनं
उकथंया धुं—पुजाया ज्वलं भारतं दुहां वःगु खः
अले थुकथंया छाप उत्पादकतसें छद्यलाबी मज्यू
धकाः धैदिल । श्रीलंकाया दक्क वौद्धतसें थ्व
ज्याय् क्वातुगु विरोध ववंगु दु । हाकनं भाजु
येरेरां धैदिल गुगुं नं धर्मय् आघात लापंइकथंया
वस्तुत भंसार विभागं थःगुदेशय् दुकेवी मज्यू,
अले थुकथंया ज्या जूगु आःजक मखुगुलि
श्रीलंकायापिसं गम्भीरकथं थ्वीकाः श्रीलंकाया
राजदूतावास दुगु गुगुं नं देशय् थुकथंया प्रयोगय्
विचाःयाय्माः । थुगु ज्याखंय् सरकारं नं थुगु
प्रकारया आयात मयाय्गु खंय् माःगु पलाः
न्ह्यचीके धुंकूगु दु ।

—हरेक किसिमकी रंगरोगन चाहिएमा

—फेड नहुने गरी रंग मिलाउनु परेमा

—अन्य सल्लाह चाहेमा

हामोलाई सम्झनुसः—

Rainbow

PAINTS.

असन कमलाछी, काठमाडौं

Smooth as silk to Bangkok 4 times a week.

Take off for the hub of the Orient on one of our remarkable A300's every Monday, Wednesday, Saturday & Sunday.

Fly in wide-body comfort, enjoying a standard of service that is the envy of all other airlines.

For information and reservations, telephone 13565, 14587.

